

ATJAUNOTA SATIKSME

pār
rekonstruēto
Abavas tiltu
Rendā. → 3. lpp.

Valsts ieņēmumu dienests pret SIA Kuldīgas Metropole.

Tiesa tiek kavēta, tāpēc
liecinieki Valentīns Kokalis un
viņa dēls Jānis Kokalis tiks
atvesti piespiedu kārtā.

→ 3. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 123
(11 359)

Pirmdiena, 2018. gada 29. oktobris

Cena
0,68 eiro

Pirmais lapu pūšanas festivāls

Lapu pūšanas sacensībās, ko
rīko pašvaldības uzņēmums
Kuldīgas komunālie
pakalpojumi (KKP), 1. vietu
un jaudīgu lapu pūtēju *stihl*
ieguvusi Īvandes pagasta
komanda, otrajā vietā atstājot
Kabīli, bet trešajā – Paduri.

Pelču komandas pārstāvis Alfrēds Gruntmanis nav pirmoreiz ar pīpi uz jumta. Šogad pagasta pārvaldē lapu pūtējs iegādāts un jau izdevies ar to pastrādāt.

Festivāls *Radi vēju savām rokām* Kuldīgā notika tā sauktajā *Vējiņa* parkā. Noliūks – popularizēt lapu pūtējus, jo, kā atzina KKP vadītājs Pēteris Gobzemis, tas ir labs veids, kā atvieglot dzīvi sētniekiem un uzlabot darba ražīgumu, jo ar šādu ierīci lapas savākt ir vieglāk nekā ar grābekli.

KKP zaļumsaimniecības vadītājas Dzintras Strazdas ideja guvusi lielu atsaucību – sacentās visu pagastu komandas, katrā bija divi dalībnieki (vīrietis un sievietē). Desmit minūtes dotas lapu pūšanai, piecas – savākša-

nai lielā maisā. Uzvarētājs noteikts, vākumu nosverot. Vērtēta prasme darboties ar lapu pūtēju, komandas noformējums, attieksme pret darbarīkiem.

2. vietas ieguvējiem tika darba apģērbs no uzņēmuma *Hards*, 3. vieta saņēma grābekļus *Fiskar*. Tulpju sīpolus dāvāja uzņēmums *Vindenieki*. Pasniegtas arī speciālbaldas: pionieri lapu pūšanā ir Rumbas pagasts, jo tur šī ierīce iegādāta vēl pirms KKP, balvu par elegantāko darbu saņēma Gunārs Krastiņš no Gudeniekiem, bet stilīgākie lapu pūtēji

dzīvo Turlavā.

Vairākās pagastu pārvaldēs šādi instrumenti jau iegādāti, un tiem, kuriem ir pieredze, nenoliedzami bija priekšrocības. Pelču pārstāvis Alfrēds Gruntmanis atzīst, ka talants vajadzīgs jebkurā darbā: „Tāpat kā dejojājam vai makšķerniekam, arī lapu pūtējam vajag izjūtu. Šis pasākums ir jauks *tusiņš*. Vēl vajadzētu groziņu ballīti, lai citu pagastu cilvēkus var iepazīt tuvāk.”

Iveta Grīniņa, Antras Grīnbergas foto

BĒRNU BALLĪTES –

arvien populārākas. Daudzi rīko pat vienu un divus gadus vecajiem. Tās vairāk gribas pašiem vecākiem.

→ 7. lpp.

Žurnālisti bieži tiek kritizēti. Bet ne tik bieži tiem ir iespēja skaidrot un atbildēt. Lasiet sarunu ar LTV ziņu dienesta galveno redaktoru, vairāku raidījumu (arī *Aizliegtā paņēmienu*) autoru un vadītāju **GUNTI BOJĀRU**.

→ 8.-9. lpp.

Trešdien, 31. oktobrī:

- Jauna homeopātijas prakse.
- Pelčenieki spriež un ballējas.
- Nauda ēku restaurācijai.
- Pielikums *Kas kultūrā Kurzēmē*.

9 771 407 1975024 44

ISSN 1407-9755

No oktobra līdz novembra vidum ziemāji tiek pieteikti apdrošināšanai. Lai gan dabas kataklizmas ražu postījušas arvien biežāk, zemnieki nesteidzas. **Apdrošināt vai cerēt, ka ziema nebūs bargā?** → 5. lpp.

REDZĒJUMS

Svētkus svinēt
jāmācās

Jolanta
Hercenberga,
63350568,
jolandah99@
gmail.com

„Saldumus – vai izjokosim!” Šāda frāze šonedēļ skanēs pie daudzām namdurvīm. Oktobra pēdējā dienā, kad daudzviet pasaulē svin Helovīnu, tā piedienas. Bet ar kādām emocijām maskās tērptos saldumu diedelētājus sagaidīsim?

Latvijā šie svētki ienākuši nesen un tiek vērtēti diezgan pretrunīgi. Vieniem tā šķiet ķēmošanās un skriešana pakaļ rietumu slīktākajām ierāzām, citi pārņemti ar mošķu tērpu gatavošanu un ķirbju grebšanu, lai dotos saldumu medībās.

„Netraucēt tos,
kuri negrib
svinēt, un nerāt
tos, kuri svin.”

Kā jau visās lietās, arī Helovīna piekritēju vidū var pagadīties kāds, kas ar izjokošanu pāršauj pār strīpu, aiz sevis atstājot ar zobu pastu, kečupu vai ko citu noķellētas durvis, ar jēlām olām piemētātas kāpņu telpas, apmētātas namu sienas un logus. Bet vai tur vainīgi svētki?

Man šķiet, ka to nekad nevar būt par daudz, ja vien neliek svinēt ar varu un ja tas netraucē citiem. Mēs esam dažādi. Citi svin dzimšanas un vārda dienu, kāzu jubilejas un kristības, citiem tas nešķiet svarīgi. Galvenais mūsu uzdevums ir vienam otru pieņemt un respektēt, lai raibā sabiedrība var pa-

stāvēt. Netraucēt tos, kuri negrib svinēt, un nerāt tos, kuri svin, – tā būtu pati labākā attieksme pret Helovīnu.

Vienugad draugi man piezvanīja jau pāris dienu pirms 31. oktobra, lai apjautātos, vai Helovīna vakarā būšu mājās un būtu ar mieru uzņemt pāris saldumu diedelētāju. Kad septiņi šausminošajās maskās tērptie pusaudži ieradās, viņi bija sagatavojušies – uzdeva āķīgus jautājumus. Bet es par atbildes nezināšanu varēju norēķināties ar saldumiem. Pēc laiciņa jaunieši posās prom, jo automašīnā gaidot vecāki, lai vestu tālāk. Manas mājas bija tikai viena no piecām šīvakara apciemojuma vietām.

Lai arī neesmu Helovīna svinētāja, toreiz man tika sagādātas tiešām pozitīvas emocijas. Domāju, ka bērni to var darīt, tikai pieaugušajiem vajadzētu pakontrolēt, pie kurām namdurvīm viņi zvina, un jau iepriekš pārrunāt, kā tā saldumu prasīšana vai arī izjokošana varētu notikt. Arī to, cik ilgi drīkst zvanīt pie svešām durvīm un kā rīkoties, ja tās netiek atvērtas.

Lai arī Helovīns ir no rietumiem pārņemta tradīcija, tai saskatāma līdzība ar latviešu tradīcijām. Senči esot uzskatījuši, ka veļu laikā atveras vārti starp viņsauli un šosauli un mirušie nāk apciemot dzīvos. Tā kā līdz ar labu vēlošajiem tuvinieku gariem var ierasties arī mošķi, maskošānās bijusi aizsardzība pret tiem.

MUMS RAKSTA

Skaistās kursabiedru satikšanās

Kārtējo skaisto tikšanos septembrī piedzīvojis Kultūras tehnikuma 1971. gada izlaiduma 4.c kurss. Šoreiz ceļi no deviņiem Latvijas novadiem veduši uz Abavas krastu Rendā pie Irēnas Bierandes-Bierenas.

Atceras viena no absolventēm, ēdolniece Mārīte Puškundze: „Viss sākās pirms pussimt gadiem, kad ar neizpratni, ko rādīt uzņemšanas komisijai un vai tiksīm uzņemti, stājāmie tehnikumā. Lai nu kā – cits izcili, cits kā rezerves variants –, tomēr tikām 28 audzēkņi.” Tolaik mācības sāktas ar talkām kolhozos. „Mārsnēnos Cēsu pusē aizvadītas darbīgas, arī nerātnas, jautras un *kicelīgas* dienas. Pievakares lauku talkās, pirmās iepazīšanās, uzņemta *čumma*, vakarēšana un zibeņu gunis. Ai, un kur tad čigānos iešana, smiešana, bēgšana un citas lustes! Iesākumā bikli, gausi, tomēr kaut kas vienojošs tur bija. Pēc tam sākās skološanās: režisēt, kori diriģēt, dejot, muzicēt. Pagalmā pa atvērtiem logiem allaž skanēja mūzika,

tur notika pūtēju orķestra defilē, bija dzirdamas klavieru un akordeonu apnicīgās efdes, bet tā bija dzīvība. Dzīve bija turpat, internātā.

Prakses vietas iekrita kur nu kuram, un sadale pēc diplomdarbiem 1971. gadā visus pašķīra. Paretam kāds kaut ko par citiem zināja, bija kāda saziņa, telefona zvans, bet, jo tālāk ritēja gadi, jo biežāk bija vēlme satikties, uzzināt, kādi esam, ko tagad darām.”

Ar interneta, kaimiņu, pagastu iestāžu un doktorātu starpniecību sameklēti kursabiedri un saņemtas dažādas ziņas, arī sāpīgi fakti par jau aizsaulē aizgājušajiem. „Satikāties no jauna pēc gadiem Rīgā. Pilsētas svētkos tā bija priecīga un pārsteigumiem bagāta diena, īpaši mūsu kursa audzinātājam Maijam Behmanei, satiekot 16 audzēkņus. Tā mums bija iepazīšanās no jauna, atmiņas, fotogrāfijas, atkaltikšanās prieks. Pēc diviem gadiem 11 kursabiedri tikāties pie Anitas Kaļiņinas Smārdē, bet 2014. gadā pie Judinsku ģimenes – kursa vecākās Aijas

ar vīru Edgaru, mūsu kursa mūziķi –, lai iepazītu Tukumu un viesu namiņā raisītos sarunas. 45. gadu pēc beigšanas 12 biedri svinējām Siguldā pie Mārītes Korpes, šogad septembrī 11 kursanti tikāties Rendā, lai paciemotos kultūras namā, tiktos ar vīnogu audzētāju, Irēnas vīru Valdi, lai klausītos paša vīndara, hercoga Jēkaba tradīciju turpinātāja Mārīta Vāgnera stāstījumu un degustētu vīnu. Apmeklējām arī Nacionālās pretošanās kustības muzeju.

Pie kafijas tases un pietās tikšanās jubilejas tortes vēlreiz sarunas, atceres brīži, jautrība un fotomirklī. Paldies visiem, kuri laipni uzņēma citureiz! Šoreiz paldies Rendas kultūras nama darbiniekiem, mūziķei Līgai Jāvaldei un mūsu Irēnai par sarūpēto cienastu, uzņemšanu un gādību!

Ir jau pievakare, un jaukā tikšanās izskan ar domu par saredzēšanos Vidzemes pusē pie Marutas Gaugeres. Izskan mūsu kursa himna *Zemu nolīkst ābeļzari, klusa atvasara nāks*,” raksta M. Puškundze.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kādas ir spilgtākās atmiņas par dzimšanas dienu bērībā?

gad tik lielas balles

Kaiva Benuševica, mācās un fotogrāfē: – Kādi seši vai septiņi gadiņi man bija, kad vecāki uzdāvināja ļoti lielu lāci. Kūka tad bija riktīgi laba – tā atmiņā palikusi pat spilgtāk, bet lācis man ir vēl tagad. Dzimšanas diena ir 30. martā, un bērībā tā svinēta diezgan vērienīgi, citreiz pat viesu mājā, ciemos brauca radi. Tagad tik lielas balles vairs nerīkoju. Svinu klusāk, mierīgāk.

svinu reti – labāk pati sev nopērku dāvanu un no visiem aizmūku.

Dagnija Vilemsone, tirdzniecības aģente: – Man par to ir jaukas atmiņas. Svinības gaidīju, vienmēr bija kūka, dāvanas un limonāde. Bija prieks par grāmatām un lellēm, bet visvairāk iepriecināja kopā būšana ar māsiņu, māsīciņu, tantēm un onkuļiem. Tagad svinu reti – labāk pati sev nopērku dāvanu un no visiem aizmūku.

dusi čūska. Tētis jūdza zirgu, veda pie ārsta, un bija pēdējais brīdis, kad vēl varēja glābt. Tā es septītajā dzimšanas dienā izglābu brālīti.

Zigrīda Priedola, pensionāre: – Esmu dzimusi oktobrī, kad ziedēja violeti sili. Māmiņa bija izcepusi plātsmaizi, trīs-gadīgais brālītis man to nesa, jo biju ganos netālu no mājas. Redzēju, ka brālītis silos stāv un raud, es aizskrēju un aiznesu viņu mājās. Izrādās, bija iekodusi čūska. Tētis jūdza zirgu, veda pie ārsta, un bija pēdējais brīdis, kad vēl varēja glābt. Tā es septītajā dzimšanas dienā izglābu brālīti.

rīkotas, bet saviem bērniem svinam, jo viņiem patīk aicināt draugus. Ja var atļauties, kāpēc to nedarīt?

Jānis Jansons, strādā mežā: – 16. dzimšanas dienā man brālītis uzdāvināja savu zīmējumu ar mašīnu. Vēlāk, kad man bija tieši tāda automašīna, zīmējumu atradu un sapratu, ka novēlējums piepildījies. Man bērībā lielas svinības netika rīkotas, bet saviem bērniem svinam, jo viņiem patīk aicināt draugus. Ja var atļauties, kāpēc to nedarīt?

uzrīkojam. Man darbs tāds, ka bieži neesmu mājās, tad liela svinēšana nesanāk.

Artūrs Kalniņš, šoferis: – Man liekas, ka mani vecāki tāpat kā citi bērnu dzimšanas dienā ballīti rīkoja sev. Nekas spilgts atmiņā nav iespiedies. Arī tagad dzimšanas dienu nesvinu, bet bērniem ģimenes lokā reizēm kaut ko uzrīkojam. Man darbs tāds, ka bieži neesmu mājās, tad liela svinēšana nesanāk.

droši vien būtu telefons.

Edgars Brūveris, pensionārs: – Droši vien bērībā svinēja, bet es neatceros. Kad pašam bērni bija mazi, rīkojām mazas ballītes. Agrāk bērniem patika, ja uzdāvināja kādu galda spēli, bet tagad labākā dāvana

Jolanta Hercenberga
Lāsma Reimanes foto

MANUPRĀT

Kas vērtīgāks?

Gatavojot rakstu par sējumu apdrošināšanu (5. lpp.), uzklauzīju vairākuma viedokli, ka latviešu zemnieki šajā jomā ir kūtri. Iemesls esot naudas trūkums, neizpratne par šī pakalpojuma būtību un bēdīgā pieredze. Apdrošinātāji secina, ka Latvijā cilvēkus vairāk interesē manta, nevis veselība vai apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem. Tā jau ir: pa apledojušu ietvi ejot, vienmēr ceram, ka nepakritīsim un, ja arī tā notiks, kāju nesalauzīsim. Skatoties uz sazēlušajiem ziemājiem, ceļam galvu augšā uz gaišām debesīm un ceram, ka Dieviņš šoziem nu gan pasargās. Kādreiz brīnījāmies, ka Amerikā tiek apdrošinātas pat tādas lietas kā *Lego* klucīšu komplekti, rotaļu automašīnas, vannas istabas un tualetes inventārs. Tomēr izrādās, ka arī pie mums tādu cilvēku netrūkst.

Daina Tāfelberga, tālr. 63350563,
daina.tafelberga@kurzemnieks.lv

Ja jūs avīzē pamanāt kādu kļūdu vai neprecizitāti, būsim priecīgi, ja mums darīsiet to zināmu pa tālruni 63350567.

Pār Rendas tiltu jau var braukt

Atjaunota satiksme pār rekonstruēto Abavas tiltu Rendā, bet līdz pilnīgai nodošanai vēl jāpabeidz labiekārtojums.

Par valsts naudu (954 tūkstošiem eiro) objektu pārbūvē SIA *Tilts*. Būvuzraugs Kārlis Andrejs Atauga stāsta, ka satiksme atjaunota ar ierobežojumiem, proti, ar sašaurinājumu Rendas centra pusē. Luksofori novākti, kustība notiek, priekšroku dodot pa brīvo joslu pretimbraucošajiem transportlīdzekļiem. Ātruma ierobežojums – 30 km/h.

Tiltam ierīkota jauna brauktuve ar betona laidumiem pēc Eiropas standartiem, tā ievērojami palielinot pieļaujamo slodzi. Pagājušonedēļ testēšana pierādīja, ka turpmāk šajā vietā Abavu droši varēs šķērsot ar 50 tonnu un pat vēl smagāku transportu. Pēc būvuzrauga teiktā, aprīlī sāktais darbs ritējis raiti. Lielums izdarīts, vēl jānojauc apbraucamais tilts, jāsakopj nogāze, jānostiprina jaunie krasta balsti. Objekta nodošanas termiņš ir 22. novembris, bet pēdējiem darbiem pietiksot ar pusmēnesi, tātad jaunais tilts pilnībā būs gatavs kā dāvana Latvijas simtgades svētkos.

Daina Tāfelberga
Kristīnes Kuzminas arhīva foto

Pār rekonstruēto Abavas tiltu Rendā braukt būs daudz drošāk.

Demolē tualetes. Zaudējumi – tūkstošiem

Pagājušonedēļ Kuldīgā izdemolēta Krasta ielas publiskā tualete Pārventā. Zaudējumi ir ap 4000 eiro, jo santehnika ir augstvērtīga.

Kuldīgas komunālo pakalpojumu sabiedrisko attiecību vadītāja Anita Zvingule informē, ka iesniegums Valsts policijai jau tapis. Kuldīgas publiskās tualetes no uzbrukumiem cietušas ne reizi vien. Maksas tualetēm vandaļi parasti cenšas atvērt tvertni, kurā ir nauda, bet Krasta ielas tualete pēc pirmās sabojāšanas pēdējā laikā bija brīvi pieejama. A.Zvingule apkopojusi informāciju par lielākajiem bojājumiem, bet mazāki nodarīti regulāri, tostarp izmētāts papīrs.

26. martā maksas tualetēs Krasta ielā, Kūravas skvērā (Baznīcas ielā 34) un Pilsētas estrādē sabojāti vai nozagti pieci monētu automāti. Tie ir ļoti dārgi, un, tos izlauzot, bojātas arī durvis. Kopējie zaudējumi – ap 8000 eiro. Ierosināts kriminālprocess.

11. jūnijā Pilsētas estrādes tualetē salauzts divieļu turētājs, aizdambēts pisuārs, izmētāti roku dvieļi un papīrs.

16. jūlijā turpat norauts ziepju trauks, pa grīdu izlietas ziepes, salauzts durvju rokturis, sabojāts aizbīdnis, izmētāts viss papīrs. Jūlijā šī tualete postīta vēlreiz, kad tika salauzts ūdens krāns.

Augustā Krasta ielā nozagti divi spoguļi.

Septembrī un oktobrī Pilsētas estrādes tualetē trīsreiz salauzts rokturis.

Kuldīgā ir septiņas stacionārās tualetes: Krasta ielā, Baznīcas ielā Kūravas skvērā, Torņa ielā, 1905. gada parkā, Estrādes parkā,

ledzīvotāji lūgti jebko, kas varētu izmeklēšanā palīdzēt, ziņot policijai.

Pilsētas dārzā un Mārtiņsalā (peld sezonā). Tagad par maksu tās ir tikai Pilsētas dārzā un Torņa ielā, pārējās – bez maksas. Vēl ir piecas pārvietojamās.

Iveta Grīniņa
Kuldīgas komunālo pakalpojumu arhīva foto

Vēl rēķinās

Vai paaugstināt ienākumu līmeni, no kāda cilvēks drīkst saņemt maznodrošinātā statusu, – šo jautājumu Kuldīgas novada dome atlika uz novembra sēdi. To rosināja priekšsēde Inga Bērziņa, un deputāti atbalstīja.

Pēc pensiju indeksācijas oktobra

sākumā sociālais dienests ierosināja šo līmeni no 255 eiro pacelt līdz 280 eiro, jo pensiju paaugstināšana vidēji par 18 eiro daļai vairs neļaus uz maznodrošinātā statusu pretendēt un saņemt pašvaldības palīdzību veselības pakalpojumiem, arī dzīvokļa un apkures pabalstu.

Lēmuma atlikšanu I.Bērziņa pamatoja ar to, ka vēl nav precīzu datu, cik pensionāru tas skars. Ja lēmums tiks pieņemts novembrī, kad tie būs zināmi, saistošos noteikumus līdz janvārim vēl varēs mainīt.

Inguna Spuleniece

MEDIĶI INFORMĒ

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe Dārta Girgensone.

Krīt savās mājās

No 19. līdz 26. oktobrim mediķi devušies uz 63 izsaukumiem, slimnīcās nogādāti 33 pacienti, no tiem trīs bērni. Alkohola reibumā bijuši septiņi vīrieši un viena sieviete. Divās krimināltraumās cietuši divi vīrieši, viens bijis reibumā.

Sešas dienas veca meitenīte pēc pamošanās atgrūdzusi iepriekšējā ēdienreizē ēsto pienu un aizrijusies. Viņa nogādāta ārstniecības iestādē. 38 gadus vecs vīrietis, ejot pa parku, esot nokritis. Ar galvas sasitumu, alkohola reibumu un iespējamu ribu lūzumu viņš aizvests uz slimnīcu. Padurē 85 gadus vecai sievietei dzīvokļa gaitenī kāja aizķērusies aiz pagarinātāja vada, viņa kritusi un ar iespējamu augšdelma lūzumu un galvas sasitumu nogādāta ārstniecības iestādē. Savā virtuvē nokritis arī 83 gadus vecs vīrietis un ar virspusēju galvas ievainojumu nokļuvis slimnīcā. Tur aizvests arī jauniešs (19) ar toksisku alkohola iedarbību.

Uzklausīja Iveta Grīniņa

TIESĀ

Liecinieki nenāk, Metropoles lieta kavējas

Uzņēmēji Valentīns Kokalis un viņa dēls Jānis Kokalis kā liecinieki atkārtoti neierodas uz sēdi Kurzemes rajona tiesā Kuldīgā, kur krimināllietā par izvairīšanos no nodokļu samaksas apsūdzēta viesnīcas *Metropole* bijusī vadītāja Aija Piļka. Lai darbu varētu turpināt, liecinieki tiks atvesti piespiedu kārtā.

Valsts ieņēmumu dienests pret SIA *Kuldīgas Metropole*, kuras valdes locekle bija A.Piļka, iesniedzis prasību par teju 250 tūkstošu eiro parādu. Summu veido PVN, sociālais nodoklis un riska nodevas. Maksājumi kavējušies kopš 2009. gada. Daļēji nodokļi ir maksāti, bet parāds līdz ar katra mēneša jaunajiem nodokļiem audzis. Kopš 2015. gada rit maksātnespēja.

Tiesā lietu izskata kopš 2017. gada sākuma. Vēl jāuzklausā divi liecinieki, tad būtu prokurora un aizstāvja debātes un tiesa varētu nolasīt spriedumu. Tā kā abi liecinieki neierādās atkārtoti, kaut arī pavēstes nosūtītas 15. augustā, tiesa šādu rīcību uzskatīja par neattaisnojošu, piespriežot katram 400 eiro piespiedu naudu un piespiedu atvešanu uz nākamo sēdi 15. novembrī.

Jau rakstījām, ka viesnīcā *Metropole* darbojas nomnieks – SIA *Courland Village*, kas reģistrēta Alsungas novada Almāles darbnīcās. Kā liecina datu bāze *Lursoft*, šajā uzņēmumā vairāk nekā 99% pieder Kīprā reģistrētam uzņēmumam *Courtwood Trading Limited* un mazliet zem viena procenta – Andrim Jonelim. Valdes loceklis ir J.Kokalis. Iepriekšējie *Courland Village* īpašnieki bijuši V.Kokalis un A.Jonelis.

Jolanta Hercenberga

Daudz interesanta vecajā rātsnamā

Kuldīgas vecais rātsnams, gaidot valsts svētkus, aicina līdzdarboties vairākos pasākumos.

31. oktobrī keramikas darbnīcā interesenti varēs apgūt rakū – īpašu apdedzināšanas tehniku. Nodarbību vadīs māksliniece Elīna Titāna un Sanita Ābelīte, un vēl var pietiekties. 31. oktobrī būs trauku veidošana un apgleznošana, bet 2. novembra vakarā Rātslaukumā varēs vērot rakū procesu.

4. novembrī tiks atklāta izstāde *Mans tautastērps*, būs tikšanās ar radošo komandu un dalībniekiem. Tas ir brīvprātīgā darba projekts, kas 2015. gada rudenī aizsākts ar mērķi izveidot kalendāru ar 12 tautastērpu stāstiem un fotogrāfijām. Projekta moto – paša radīts vai mantots, bet mans.

14. novembrī 18.00 būs sarunu vakars *100 Latvijas dabas brīnumu* ar ceļotāju Edgaru Ražinski. Mūsu zeme atklājas daudzveidīga un stāstiem apvīta. Tiks aplūkotas arī dabas un cilvēka attiecības.

Iveta Grīniņa

Kādiem būt Pilsētas svētkiem?

Kādam turpmāk būt festivālam *Dzīres Kuldīgā*, kas svētku norisē jāmaina, par to pagastu pārvalžu vadītāji tika aicināti spriest savā kārtējā tikšanās reizē.

Domes mārketinga un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Kristīne Duļbinska informēja, ka Pilsētas svētki notiek jau vairāk nekā 20 gadu – pienācis laiks kaut ko mainīt. Par to tiks runāts gan ar sabiedrības pārstāvjiem, gan tūrisma un pašvaldības speciālistiem. Tikai pēc tam taps konkrēti lēmumi. „Šobrīd tiek apkopoti viedokļi, un nereti tie ir ļoti atšķirīgi, tāpēc nonākt pie kopsaucēja nebūs viegli,” piebilda K. Duļbinska.

MĀKSLINIEKUS AR VĀRDU – PAR VELTI

Aptaujas rezultāti rādot ļoti atšķirīgus viedokļus. Tika rīkotas divas aptaujas: svētku laikā atbildes sniedza gan vietējie, gan pilsētas viesi, otra bija domāta tieši kuldīdzniekiem, tajā piedalījās gandrīz 400 cilvēku, un kopā ar iepriekš aptaujātajiem tas sniedz diezgan nopietnu pamatu secinājumiem. Anketas visvairāk aizpildījušas sievietes – 77%. Uz jautājumu, vai pilsētnieki svētkus apmeklē, 85% atbildējuši apstiprinoši, bet 10% atzīst, ka šajā laikā brauc no pilsētas

prom, pārējie neiet laukā no mājām. Uz jautājumu, cik dienu jāsvin, 34% atbildējuši, ka četras, lielākajai daļai (63%) pietiktu ar divām trim.

KAS PATICIS, KAS NE

Kas paticis šīgada *Dzīrēs*? Anketās minēts, ka tas ir piektdienas vakara lielkoncerts, jo šis bijis atšķirīgs no iepriekšējiem. Patikusi programma 1905. gada parkā un tā iekārtojums, arī putu ballīte. Uzteikts, ka atklāšana nav bijusi gara, paticis sestdienas vakara pasākums Pilsētas dārzā.

Anketās parādās arī kritisks viedoklis, ka programmā ir notikumi, kas nemainās un ka nav pārsteigumu. Minēts, ka pasākumu par daudz – tos vajadzētu mazāk, bet augstvērtīgākus. Ir vēlme svētkos redzēt māksliniekus ar vārdu, piemēram, *Prāta vētru* vai *Musiqq*, taču bez maksas. Dažiem patīk, ka svētkos piedalās ārzemju mākslinieki, citiem – ne. Sliktas atsauksmes ir par Pilsētas laukumā notiekošo. Ļoti daudzus kaitina skaļie karuseļi un kopējā gaisotne. Olu mešanas sacensības tiek

sauktas par pārtikas produktu izniekošanu. Atšķiras viedokļi, vai salūtus vajag divus un vai to vajag vispār. Anketās arī teikts, ka Kuldīgas svētkos tiek nodarbināts ļoti daudz pašdarbnieku un pagastu kultūras darbinieku, kuriem svētku baudīšana liegta, un jautāts, vai ir nozīme tādiem koncertiem, kurus skatās tikai mazo pašdarbnieku vecāki. Par gājienu teikts arī tā, ka tas jau kļuvis par garlaicīgu reklāmas pasākumu. Par tirgu pārņemts, ka Liepājas ielā tas rada sastrēgumus un ka vietējiem tirgotājiem nav priekšrocību. Nepietiek tualešu, ir bail vakarā iet pa ielu, jo apkārt daudz iereibušo utt. Izskanējis pat tik skarbs vērtējums, ka Pilsētas svētki ir *tusiņš degradētiem cilvēkiem* un ka apkārt kļūstot sadzērušies pusaudži, iereibuši vecāki ar bērniem.

Vērtējot šīs vasaras svētkus, 36% ielikuši teicamu atzīmi, 57% devuši vidēju vērtējumu, bet 7% – atzīmi *vāji*.

KĀ AR BEZMAKSAS PASĀKUMIEM?

Anketās ieteikts svētku dienu

skaitu samazināt. Ar to bija vienprātis arī pagastu vadītāji: pietiktu, ja sāktos piektdienas vakarā. Ieteikts ieviest jaunas tradīcijas, ienest mūsdienīgas vēsmas, atteikties no pašdarbnieku koncertiem un karuseļiem, ierobežot alkohola tirdzniecību, atklāšanu nerīkot tik vēlu. Arī pārvalžu vadītājiem vismazāk patīk Pilsētas laukumā notiekošais. Viens no variantiem – uz turieni pārcelt tirgu, lai atslogotu Liepājas ielu, bet karuseļus novietot ārpus centra, jo pilnīgi no tiem atteikties nevajadzētu.

Pašvaldības izpilddirektore vietniece Agnese Buka ieteica padomāt arī par bezmaksas pasākumiem, kādu šajos svētkos ir vairums: „Šķiet, ka cilvēki to līdz galam nenovērtē. Varbūt vajadzētu minimālu maksu – no viena līdz trim eiro, lai iedzīvotājiem ir līdzdalības izjūta un attieksme pret pasākumu ir atbildīgāka.” Viņa atzina, ka par kultūras vides radīšanu jādodomā vairāk. Šobrīd skaidrs tikai tas, ka viedokļu apmaiņa turpināsies.

Iveta Grīniņa

Sadales tīkla ieceres Skrundas pusē

Sadales tīkla pārstāvji šomēnes Skrundas novada pašvaldību informējuši par akciju sabiedrības plāniem līdz 2020. gadam.

Šogad īstenotas sešas ieceres: vidējā sprieguma kabeļa un zemsprieguma kabeļa līnijas izbūve, gaisvadu līnijas ierīkošana un četru transformatoru rekonstrukcija. Apakšstacijas *Skrunda* celtniecību plānots pabeigt šogad un ekspluatācijā nodot nākamā gada sākumā.

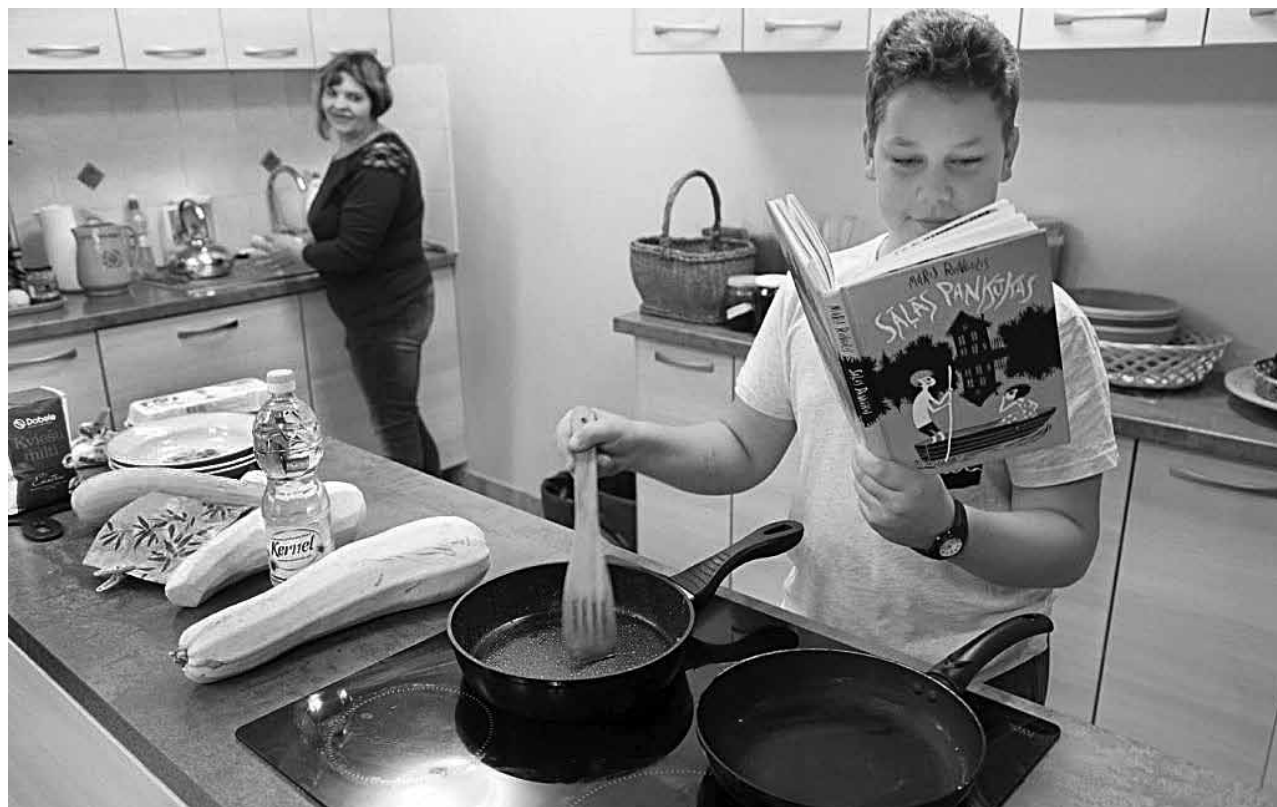
Domes priekšsēde Loretta Robežniece skaidro: „*Sadales tīkls* informēja par uzņēmuma plāniem, līdz ar to mēs varam plānot savus darbus, kā ielu apgaismojumu un citus. Svarīgs jautājums bija par jaudas nodrošināšanu uzņēmējdarbības laukumā – to vēlas zināt potenciālie investori.” Pašvaldība priecājas par jauno apakšstaciju, jo novadā bija vajadzīga lielāka elektroenerģijas jauda. Iepriekš to nevarēja pietiekami nodrošināt.

Sadales tīkla rietumu tehniskās daļas vadītājs Kristaps Kerve informē: „Lai Skrundas novadā elektroapgādi uzlabotu, arī nākamgad būs seši projekti. Turpināsies apjomīga vidējā sprieguma 20 kV gaisvadu elektrolīniju pārbūve. Tās tiks atjaunotas 20 km garumā, bet 7 km garumā pārbūvētas par kabeļu līnijām. Vēl paredzēts rekonstruēt sešas transformatoru apakšstacijas un izbūvēt 1,5 km zemsprieguma kabeļu līnijas. Elektrotīkla pārbūve notiks Rudbāržu, Raņķu un Skrundas pagastā.”

Korporatīvo klientu apkalpošanas vadītājs Aivars Sližāns stāsta, ka līdz 2022. gadam visā Latvijā plānots ierīkot viedos elektrības skaitītājus, tā samazinot izmaksas. „Lielākā daļa elektrotīklu ir gaisvadu līnijas, un uzņēmums nepārtraukti uzlabo piegādi un mazina bojājumu ilgumu. Tā kā Latvija ir mežaina, kopš 2014. gada vidējais bojājuma ilgums vienam klientam gadā samazinājies vairāk nekā divas reizes.”

Anna Bivbāne

Pankūkas pēc grāmatas

Pasākumā *Literatūras garša* kabilnieki pankūkas cepa pēc Māra Runguļa piedzīvojumu stāsta skolēniem *Sāļās pankūkas*. Attēlā – Emīls Petriks.

„Nelielā, bet draudzīgā pulciņā mizojām, rīvējām, maisījām, cepām un ēdām,” tā pēc pasākuma *Literatūras garša* Kabilies saietā namā *Sencis* teica bibliotēkas vadītāja Daiga Riežniece.

Viņa stāsta: „Bibliotēka piedalījās Kultūras informācijas sistēmu centra un vietnes *Letonika.lv* konkursā *Literatūras garša*. Galvenais nosacījums: izvēlēties latviešu literatūrā aprakstītu ēdienu un to pagatavot – oriģinālā vai mūsdienīgā versijā. Kabilnieki izvēlējās Māra Runguļa piedzīvojumu stāstu *Sāļās pankūkas* un cepa sezonai raksturīgās sāļās kabaču pankūkas ar sieru. Atzinums vienbalsīgs – ļoti gardas gan ar skābo krējumu, gan upeņu ievārījumu. Grāmatā pankūkas ir sāļas tāpēc, ka ceptas no cilvēka asarām, bet pasākumā asaras bira vienīgi no sīpolu griešanas.”

Lāsma Reimane, Eduarda Skabja foto

Apdrošināt vai cerēt, ka ziema nebūs bargā?

No oktobra līdz novembra vidum ziemāji tiek pieteikti apdrošināšanai. Lai gan pēdējos gados arvien biežākas dabas kataklizmas ražu postījušas, zemnieki ar to pārāk nesteidzas.

STEREOTIPU DĒĻ

Pēc lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības *Latraps* ziņām, Latvijā tiek apdrošināti tikai ap 10% sējumu, bet, piemēram, Vācijā pat vairāk nekā 70%. Mūsu zemniekiem šāds pakalpojums nav ierasts, un to pieņemt traucē vēl citi apstākļi: naudas trūkums, izpratnes trūkums, negatīva pieredze ar apdrošinātājiem.

Kā atzīst Latvijas Apdrošinātāju asociācijas vadītājs Jānis Abāšins, galvenais kūtuma iemesls ir maldīgais uzskats, ka tā naudu ieguldīt nav izdevīgi, jo nav zināms, vai zemnieks kaut ko saņems atpakaļ. Apdrošināties nozīmē sevi pasargāt no neparedzamas nelaimes.

Līdz šim plūdi un sausums nebija radījuši ievērojamus zaudējumus. Turklāt apdrošināšanā tiek vērtēta arī īpašnieka atbildība: vai darīts viss, lai sējumus pasargātu; vai raža nav pārāk ilgi noturēta uz lauka u.tml. Tādējādi rodas mīts, ka sējumus apdrošināt ir dārgi un bezjēdzīgi. Tāpat kā jebkurā citā apdrošināšanas jomā, arī lauksaimniecībā jāsaprot, ka negadījums var notikt reizi desmit gados, kaut maksāts gadu no gada.

BŪS ARĪ SAUSUMA RISKS

Sējumus apdrošina vairākas kompānijas. *Latraps*, *Durbes grauds* un citi Kurzemes kooperatīvi sadarbojas ar vācu savstarpējās apdrošināšanas sabiedrību *Vereinigte Hagel* (VH). Sējumus var apdrošināt pret četriem riskiem: nelabvēlīgiem ziemošanas apstākļiem (izsalšanu, izsušanu, ledus garozas postu u.c.), lietusgāzēm, krusu un vētru. *VH Latvija* strādā kopā ar *Latrapu* un Zemkopības ministriju, lai tuvākajā laikā varētu sējumus apdrošināt arī pret plūdiem un sausumu. Tam vajadzīgs valsts atbalsts.

„Ja gribam būt nesatricināmi

Pērn apdrošināšanā izmaksāts vairāk nekā **1 000 000 eiro** par zaudējumiem sējumu nepārziemošanas, krusas, vētras, lietus vai sapūdētas ražas dēļ.

Šoruden Latvijā apsēta viena no lielākajām ziemāju platībām pēdējos gados.

Ik gadu zemniekus pārsteidz dabas kaprīze:

- ❖ pagājušajā rudenī – lietavas un plūdi,
- ❖ šovasar – pārmērīgs sausums.

Apdrošināts ap 10% sējumu

(pēc provizoriskām aplēsēm).

Lauksaimniecības zeme ir 2,35 milj. ha, no tiem sējumi – 780 000 ha.

Divreiz gadā sējumus var pieteikt apdrošināšanai:

- ❖ no 1. marta vasarājus var apdrošināt pret:
  - 1) krusu,
  - 2) krusu, lietu, vētru.

❖ no 1. oktobra līdz 15. novembrim ziemājus var apdrošināt pret:

- 1) krusu,
- 2) vētru,
- 3) lietu,
- 4) izsalšanu.

Visas kultūras var apdrošināt pret vienas grupas riskiem.

Izplatītākie riski apdrošināšanas polisēs ir **krusa, vētra un sals.**

Turpmāk varētu būt vairāk atbildību par lietavu nodarīto postu.

No valsts atbalsta atkarīgas, kad kā risks tiks iekļauts arī **sausums.**

pret negaidītiem zaudējumiem, nopietni jāpārdomā riski un veids, kā strādāt drošāk,” saka *Latrapa* apdrošināšanas vadītājs Andris Lillais. „Laika apstākļi kļuvuši neprognozējami, dažkārt tie izlīdzinās, bet šoreiz sakrīta tā, ka pērn bija plūdi, šovasar – sausums un raža pat trīsreiz mazāka. Līdz 15. novembrim zemniekam pašam jāizvērtē saimniecības finanšu stabilitāte un ziemāju platība un jāpieņem lēmums – apdrošināt vai ne.”

VAIRĀK ZIEMĀJU

„Apdrošināšanās aktivitāti pa periodiem nevar salīdzināt, jo pavasaros tā vienmēr bijusi mazāka,” turpina A.Lillais. „Salīdzinot gadus, šoruden zemnieki kļuvuši aktīvāki – gandrīz uz pusi. Ziemāji izskatās ļoti labi, ar lielu ražas potenciālu. Taču – priekšā ziema, un nav zināms, kāda tā būs, kā augi to pārvarēs. Ja rudenī iesētais nikuļo, uz lielu

ražu cerēt nevar. Bet, ja potenciāls labs, tad nelabvēlīgas ziemas dēļ zaudējumi būs lielāki. Zemnieki sliktās ražas dēļ šogad jau tā cietuši. Ja vēl nākamā nesīs zudumus, tad finanšu situācija novedīs bezdibeņa malā. Arī tas liek domāt par apdrošināšanu. Augkopībā lielākie ienākumi ir no ziemājiem, kas no sausuma cieš mazāk, jo pavasarī vienmēr ir mitrs. Pēc pagājušās ziemas Kurzemes lauki bija raibi, un daudzās vietās tika pārsēti gan kvieši, gan rapsis. No pārsētā raža ir zem 2 t/ha, bet no labi pārziemojušā – virs 4 t/ha. Tāpēc ziemājus sēj vairāk.”

LIELĀKS ATBALSTS

Par apdrošināšanu vairāk tiek domāts arī tāpēc, ka septembrī mainīti Ministru kabineta noteikumi, atbalsta daļu palielinot līdz 70% no attiecināmajām izmaksām.

Līdz ar to vidējais atbalsts

ir ap 10% no apdrošināšanas prēmijas, ko zemnieki var saņemt atpakaļ no Lauku atbalsta dienesta, apdrošinoties pret ziemas riskiem. „Kopā iznāk, ka zemnieks atgūst 60–63% no ieguldītā. Manuprāt, tas ir pietiekami, lai šādu riska instrumentu izmantotu. Diemžēl daudzi, paši nebūdami apdrošinājušies, dzīvo priekšstatos: tas ir dārgi, apdrošinātāji ir krāpnieki u.tml. Tāpēc lauksaimniecībā šis process ienāk ļoti lēni – zemnieks tādu lēmumu pieņem trīs četros gados.”

Apdrošinoties tagad, rēķinu zemnieki saņems janvārī. Atlīdzībai var pieteikties līdz ar veģetācijas atsākšanos. Ja sējumi cietuši no ziemas riska, tie jāpiesaka apdrošinātājam. Cietušo platību un zaudējumus dabā novērtē kompānijas agronomi. Atlīdzība tiek izmaksāta no divām nedēļām līdz mēnesim.

KATRAM PAŠAM JĀIZLEMJ

Atlīdzība atkarīga no tā, kādu programmu zemnieks izvēlējies. Piemēram, ziemājiem 50 ha vērtība ir 1000 eiro neatkarīgi no kultūras. Var izvēlēties trīs pārsēšanas izdevumu atlīdzības līmeņus: 15, 20 vai 25%. Tas nozīmē, ka, nosalstot vienam hektāram, atlīdzībā var saņemt 150, 200 vai 250 eiro. Ja zaudējumus vēlākā attīstības stadijā jau pirms ražas noņemšanas rada krusa, var saņemt visus 1000 eiro.

„Var jau paļauties uz cerību, ka ziema būs laba un kataklizmu nebūs,” piebilst speciālists. „Labi, ka cilvēks domā optimistiski, priecājas, cik daudz naudas nopelnīs, bet diemžēl jāreķinās arī ar negatīvo scenāriju. Ko darīt, ja nosals visi 150 vai 500 hektāri, bet bankā ir tikai aizņēmumi, nevis uzkrājumi? Vai naudu varēs vēl aizņemt pārsēšanai? Daudziem ir diezgan lieli parādi. Katrā saimniecībā situācija atšķirīga, tāpēc pašiem jāizvērtē, kā nodrošināt stabilitāti.”

ZEMNIEKU VIEDOKLIS

Noliek nebaltām dienām

Gudenieku pagasta *Akmeņkalnu* saimnieks Ainars Bierands sējumus nav apdrošinājis un pagaidām par to arī nedomā.

Piedāvājumā neesot iedziļinājies, tomēr šķietot, ka izmaksas ir lielas. Iepriekš no ievērojamiem zaudējumiem laika apstākļu dēļ izdevies izvairīties. Šovasar visiem postu nodarījis sausums, bet riskos tas pagaidām nav iekļauts. „Mēs saimniecību esam apdrošinājuši, atliekot naudu nebaltām dienām,” saka A.Bierands. „Tā kā pārgalvīgus saimnieciskus līgumus nesam slēguši, ir izdevies saistības izpildīt un arī uzkrāt, lai tiktu galā saviem spēkiem. Apdrošināšanas izdevīgumu esam kalkulejuši. Nosacījumi diezgan strikti, un trūkst uzticības, ka atmaksāsies. Mūsupusē tas nav populāri, Zemgalē gan. Ja šim pakalpojumam būs laba pieredze un tas ieviesīsies arī pie mums, tad domāsim.”

Akmeņkalnu laukos ziemāji izskatās labi. Platība apsēta laikus, rudens silts, tāpēc gan labība, gan rapsis jau saaudzis gandrīz par daudz. Cetur pirms lietavām zemnieki sūdzējās par mitruma trūkumu, bet Gudenieku pusē augšne bija pietiekami mitra. Vienīgi par daudz siltuma, un esot jācer, ka kļūs vēsāk un augi ies gulēt. Vēl jācer, ka divus gadus pēc kārtas neražas nebūs.

Naudas trūkuma dēļ

Laidu zemnieku saimniecība *Sprīdīši* iepriekšējā ziemā bija apdrošinājusi rapša sējumus. Par tagad iesētajiem ziemājiem vēl nav izlemts.

Saimniece Līga Kūma atzīst, ka daudz atkarīgs no naudas. „Plūdi un sausums bija tās lielākās nelaimes. Rapsi apdrošinājām pret krusu. Izdevīgi, ja var apdrošināt atsevišķi pa kultūrām, nevis visus sējumus kopā. Krusa mums netrāpījās, un zaudējumu nebija. Bet nekad jau nevar zināt, kas būs.

Neesmu dzirdējusi, ka zemnieki ar apdrošināšanu aizrautos – pie mums tas vēl nav aktuāli. Kādreiz arī tehniku neviens neapdrošināja, bet nu tas ir pašsaprotami. Gan jau pēc gadiem tā būs arī ar sējumiem, ja vēl kādreiz daba piespēlēs tādu izaicinājumu. Daudzi, varbūt arī mēs, šogad tādu lēmumu nepieņemsim naudas trūkuma dēļ. Bet drošāk jau būtu pa naktīm gulēt.”

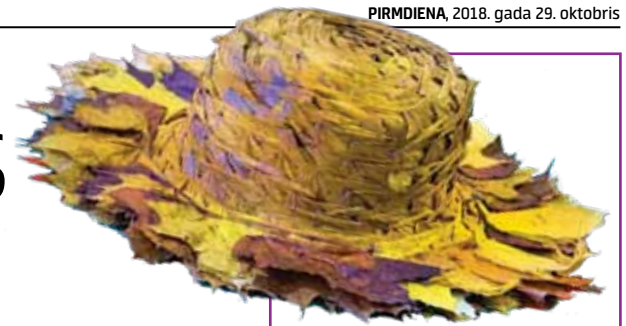
Pārziemošana – lielākā problēma

Viens no Skrundas novada lielākajiem lauksaimniecības uzņēmumiem *Biagro Kurzeme* sējumus apdrošina jau sen.

Tā pārstāvis Folkers Hepners ir pārliecināts, ka tas atmaksājas. Ziemājus apdrošinot, var droši gaidīt pavasari, nebaudoties no izsušanas vai kailsala, kas ir viens no biežākajiem posta cēloņiem. Ja no vairāk nekā 1200 hektāriem izsalst kādi 20%, pat ar 15% likmi varot dabūt atpakaļ kompensāciju, lai pārsētu. Pārziemošana esot tā lielākā problēma. Tāpat apdrošināšana atlīdzina zaudējumus no neiegūtās ražas veldres gadījumā. F.Hepners piebilst, ka liels pluss šajā jomā tagad ir valsts atbalsts.

Daina Tafelberga

Taisa kļavu lapu cepures

„Nevarēju iedomāties, ka tas būs tik vienkārši!” pēc nodarbības Raņķu pasākumu zālē secina tās dalībniece, bibliotēkas vadītāja Zane Latkovska.

Lai lietderīgi izmantotu krāsainās rudens lapas, 17. oktobrī darinātas kļavu lapu cepures.

Zane atnākusi ar palīgiem – dēliem Matīsu un Reini: „Vēlos, lai bērni redz, kā tas notiek. Man patīk apgūt kaut ko jaunu. Biju iedomājusies, ka vajadzīga stieple, kurai rīvēt liek lapas, bet izrādījās, ka tā nav. Nav vajadzīgi nekādi līdzekļi, jo no nekā var uztaisīt kaut ko. Pirms meistarklases ar bērniem saplūcām skaistas, zaļas lapas. Izskatās, ka vienam manam palīgam cepure derēs.”

Pensionāre Astrīda Virdzeniece par šādām cepurēm jau dzirdējusi, tāpēc bijusi interese atnākt: „Process ir laikietilpīgs, bet, ja iemānās, tādas varētu izgatavot ātri. Biju iedomājusies pavisam citādu procesu, tāpēc labi, ka atnācu paskatīties. Mājās būs jāveido tādi dekori. Ieguldījums materiālajā ziņā – nekāds, jo atliek vien salasīt lapas.” A. Virdzeniece smejas, ka cepuri var izmantot dažādi: „Var likt galvā, kā dekoru likt pie sienas un, kad tā izzūst un noput, kurināt krāsni. Tehniku varēšu mācīt arī mazbērniem, kad atbrauks ciemos.” Viņa par radošajām pēcpusdienām ir prie-

Annas Bivbānes foto

Raņķu kultūras organizatore, meistarklases vadītāja Dace Pušilova (no labās) sanākušajiem rāda, kā veidot cepures pamatu.

cīga: „Mums, pensionāriem, ir, kur iziet, būt kopā, parunāties un arī kaut ko iemācīties. Ļoti svarīgi veciem cilvēkiem ir palauzīt galvu.” Kultūras organizatore un meistarklases vadītāja Dace Pušilova uzskata, ka rudens lapas

jāizmanto, kamēr tās pieejamas: „Lai apmeklētu kādus kursus, cilvēkiem nav lieku izdevumu. Pirms daudziem gadiem Anda Vītola man iemācīja, kā šīs cepures jātaisa. Kāpēc gan citiem neparādīt, ka lapas tikai jāpaceļ

no zemes un ar labām emocijām jāuztaisa cepure?” D. Pušilova stāsta, ka viena var prasīt divas stundas: „Grūtākais ir noturēt formu, jo žūstot lapas sāk čokuroties. Cepuri var izmantot kā dekoru, galvā var likt gan svaigu, gan

sakaltušu – nav nekādas vainas. Likās, ka taisīt cepures varētu būt par vēlu, bet tieši tagad ir īstais brīdis, jo kāti no mitruma ir mīkli un nelūst. Krāsas varbūt vairs nav tik košas, bet ideju var saprast. Ja iemācās, mājās var izveidot pats.”

Kā darināt?

/Daces Pušilovas ieteikumi/

- Kļavu lapām nogriež kāta resnāko galiņu, bet pašu kātiņu atstāj. Ar zobu bakstāmo vai īlenu izdur lapai caurumiņu, lai kātiņu var dabūt cauri.
- Uz divām lapām jāveido sešstūris. Sešas lapas pārloka pa dzīslajumu un pa vienai dur saliktajās lapās. Katras lapas pārlocītā mala veido vienu sešstūra malu. Katra nākamā lapa tiek iedurta iepriekšējā.
- Kad lapas sabakstītas, otrajā pusē tās ar kātiņiem jāsasien kopā, jo nekas netiek šūts.
- Lapām žūstot, tās sāk čokuroties, tāpēc, lai paliktu gludas, cepurei jāliek virsū slogs. Lapas žūstot kļūst tumšākas, tāpēc ir interesantāk, ja cepurē izmantotas dažādas krāsas.
- Ar krāsām var variēt: vienreiz taisa dzeltenu ar sarkanām malām, otrreiz citādāk. Klāt var uztaisīt kļavlapu rozes.

Ieliek sirdi un dvēseli

Raņķeniece Anita Andersone ir pirmsskolas skolotāja sešgadnieku grupiņai *Mākonīši* Skrundas vidusskolā. Spītīgi turējusies pretī pedagoges aicinājumam, bet nu jau piecus gadus šajā profesijā strādā.

„Pēc vidusskolas teicu, ka nekad nebūšu pedagoge. Dzīvē izvērtās tā, ka drīz vien Raņķu bērnu dārzā sāku strādāt par auklīti. Inga Rence-Remte teica, lai stājos augstskolā, un to arī darīju, jo patika izaicinājums. Pēc augstskolas atnācu strādāt Raņķu bērnu dārzā, tad Skrundas. Pēc trim gadiem remonta dēļ ar grupiņu pārcēlāmies uz skolas telpām.”

SVARĪGI REDZĒT REZULTĀTU

A. Andersonei patīk, ka darbā var dot kaut ko no sevis, lai gūtu rezultātu: „Manos pienākumos ietilpst burtu un skaitļu, arī lasītprasmes pamatu mācīšana. Tas, ko kādreiz vajadzēja zināt 2. klasē, tagad tiek prasīts sešgadnieku grupiņā. Jābūt pacietībai, jo bērniem nav motivācijas un interese – viņi vairāk grib datorizēto pasauli, tāpēc jāatrod līdzsvars. Ja būtu nodarbības ar datoriem un telefoniem, tad viņi visu mācētu! Audzinātājam jāpierāda, ka tas, kas tiek mācīts, ir vajadzīgs un ir

Anitas Andersones arhīva foto

Raņķeniece Anita Andersone Skrundas vidusskolā strādā par pirmsskolas skolotāju sešgadnieku grupā *Mākonīši*.

interesanti. Ja viņš nolaidīs rokas, arī bērns sapratīs, ka to nevajag.”

Anita bieži sevi pieķerot pie tā, ka vērtē, kā darbs tiek darīts: „Jābūt pašam sev psihologam, jo vienmēr gribas rezultātu redzēt ātri. Bet šie ir ilgstoši ieguldījumi nākotnē, un rezultāts nāk lēnām. Labāk iedodam kvalitāti un mazumiņu nekā kvantitāti, kad bērns plašajā piedāvājuma klāstā apjūk.”

DĀRZS UN ROKDARBI

Tā kā lielāko daļu laika aizņem

darbs, atpūtas brīžos Anitu var sastapt dārzā. „Man tas ļoti patīk! Brīžam kaimiņi smejas, kad tur darbojos līdz vienpadsmitiem naktī. Netālu spīd ielu laterna, un tā ļauj dārzā pavadīt ilgāku laiku. No rīta aizeju pārbaudīt, ko esmu sadarījusi. Dārzs ir mana sirdslieta. Vēl aizraujos ar rokdarbiem: adīšanu un rotu darināšanu – taisu krellītes, tamborēju. Rada gabali ar rotām jau ir apdāvināti. Tagad darbs aizņem vairāk laika, tāpēc rokdarbi atliek malā, bet, ja tiem pieķeros, tad izdaru līdz galam.”

IESAISTĪTIES UN DARBOTIES

Anita ir pārliecināta, ka atradusi īsto dzīvesvietu: „Man te ļoti patīk. Ir, ko darīt: var iet amatierteātrī, dziedāt ansambļī. Virs Māris strādā Raņķos vācu dibinātajā uzņēmumā *Biagro Kurzeme*. Par bērniem gan nezinu, vai viņi šeit atgriezīsies. Dēls Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU) studē aeronautiku, meita Skrundā mācās 5. klasē. Pagaidām lielā pilsēta dēlu vilina, jo darbiņa diemžēl šeit nav. Jaunieši izvēlas tādas profesijas, kas domātas lielajām pilsētām. Bet man dzīvošana laukos patīk labāk, jo te ir brīvība.”

Anita atminas, ka Raņķos piedalījies projektā, ko atbalstīja biedrība *Daršim paši!*: „Kopā uzcēlām nojumi pie pagasta pārvaldes. Cilvēki kļūst arvien aktīvāki, un tas priecē. Ja ir iespēja, atbalstu Raņķos rīkotos pasākumus, piemēram, raņķenieku saietā piedalījos ar savām rotām. Uzskatu: ja cilvēks kaut ko grib, laiku var atrast, un, ja ir gribasspēks, var arī atrast, ko darīt.”

Rudenim gatavi

Pagasta pārvaldes ēkā pabeigts siltināt ģimenes ārsta uzgaidāmās telpas. Ziedu un Ventas ielā izlaboti asfalta iesēdumi, kā arī Ziedu ielā sākusies gatavošanās grāvju rakšanai, lai lietus laikā aizvadītu virszemes ūdeņus.

Siltajā atvasaras nedēļā raņķenieki devās ekskursijā uz lielo dzērveņu audzētavu Talsu novadā, kas ir viena no lielākajām Eiropā, uzzināja par audzēšanu un želejas vārīšanu. Apskatīts Edītes Seipules dārzs Dundagā, Vandzenē apmeklēja koka fabrika un kazu audzētava. 20. oktobrī senioru pēcpusdienā *Ar gaismu sirdī* paldies teikts tiem, kuri devušies pelnītā atpūtā. Klausītājus priecēja koncerts, dejas un kopā būšana.

Sākoties jaunajai pašdarbības sezonai, tiek aicināti dalībnieki folkloras kopā (vadītāja Zenta Dene), vokālajā ansambļī (Dace Pušilova), amatierteātrī (Raimonda Vilmane), deju kolektīvā.

Tuvākie notikumi

- **6. novembrī 17.00** Raņķu pasākumu zālē nodarbībā katrs varēs izgatavot skaistas, smaržīgas ziepes.
- **7. novembrī** tiks organizēts brauciens uz Valmieras drāmas teātra izrādi *Lūcis Ventspils Jūras vārtos*.
- **11. novembrī 11.00** Sudmalnieku birzī būs Lāčplēša dienas sporta spēles.
- **16. novembrī 19.00** pasākumu zālē – Latvijas simtgades svinības. Koncertā piedalīsies Liepājas Tautas mākslas un kultūras centra vīru ansamblis *Dziedonis* ar programmu *Mūžam šaizemē*. Tiks sveikti iedzīvotāju izvirzītie cilvēki, kuri devuši savu ieguldījumu pagasta saimnieciskajā, sabiedriskajā, sporta, kultūras, labdarības vai citā nozīmīgā jomā, bijuši atsaucīgi, izpalīdzīgi, krietni darba darītāji.
- **24. novembrī** Mirušo piemiņas dienā visi aicināti iedegt svečītes Raņķu kapsētās.
- **16. decembrī** Skrundas kultūras namā notiks labdarības koncerts *Enģeļi pār Latviju* kopā ar Latvijas Bērnu fondu, un pašvaldība aicina dalībniekus pieteikties Dacei Pušilovai pa tālr. 29359243.

Lai dzīvo BALLĪTE!

Kā aizraujošu ballīti sarīkot mūsdienu bērnam, kuram apkārt tik daudz iespaidu un kura uzmanību tik grūti noturēt? Te nu vecākiem palīgā dodas profesionāļi – cilvēki, kuri prot piedāvāt kaut ko tik interesantu, ka bērni vismaz uz pāris stundām aizmirst mobilo telefonu un par to atceras tikai tad, kad kādā aizrautības mirklī vajag nofotografēties.

Jābūt shēmai

Cēsniņa LAILA MELUŠKĀNE, vizuālās mākslas skolotāja un Izglītības attīstības centra lektore, par bērnu pasākumu rīkošanu stāstīja Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novada bibliotekārēm.

„Es daru daudz ko, kas man patīk. Viena ir vizuālā māksla – to mācu Cēsu 2. pamatskolā, vēl organizēju ārpusskolas dzīvi. Jau 15 gadus rīkoju pasākumus, un tas ir sirds darbs.” Lielākoties Laila tiek aicināta kā pasākuma vadītāja, bet var uzņemties arī noformēšanu. Nesen viņa pieredzi apkopojusi grāmatā *Ballīte*. Tajā ir septiņu populārāko ballīšu tematu apraksti un padomi, kā pagatavot atbilstošu noformējumu: ielūgumi, telpu iekārtojums, tērpi un maskas, spēles, diplomu un pat disks ar piemērotu mūziku.

Seminārā L.Meluškāne rādīja pašas organizēto pasākumu piemērus, uzsvēra, ka neiztrūkstošas ir radošās darbnīcas un ka detaļām pievērsta liela uzmanība. „Vadīt bērnu ballīti nav tik vienkārši, kā izskatās. Nevar darboties pēc noskaņojuma vai situācijas. Vajadzīga shēma, pēc kuras darboties un kurā bērniem jāiekļaujas.”

LAIKS, KAD VĒL VAR PĀRSTEIGT

„Mana auditorija ir bērni līdz desmit gadiem, jo pēc tam rodas citas intereses. Tad viņus vēl var pārsteigt un sagādāt brīnuma izjūti. Dažas esmu rīkojusi arī tīņiem. Meitenēm modē ir SPA ballītes – tās saistās ar labsajūtu un skaistumkopšanu. Radošā nodarbība tad ir rotu gatavošana, uzlīmējamie tetovējumi utt.

Vispirms jāņem vērā bērnu intereses, iecērtais temats, norises vieta, skaits, dzimums un vecums. Vides noformējums ir ļoti svarīgs. Ja vecāki var atļauties, piestrādājam

īpaši, jau sākot ar ielūgumiem. Atvedu dekorācijas, ko pati esmu veidojusi.

Man ballītes jārīko gandrīz vai katru nedēļu, un ļoti daudzi tās grib pat viengadīgajiem un divgadīgajiem. Tur vairāk *tusēt* gribas pašiem vecākiem. Paskaidroju, ka aukle mazajiem nebūtu – vecākiem jābūt klāt. Vienu reizi man mazus, rāpojošus bērnus atstāja, vecāki nozuda, un tā es ar viņiem pa paklāju nēmos. Arī lielākiem bērniem ir labi, ja vecāki iesaistās. Ja pasākums ir vienu namā, pieaugušie ir turpat blakus. Tad ar viņiem ātri noorganizēju uzvedumu kā pārsteigumu bērniem.”

VIENS TĒRPS – GALVU VAR NOMAINĪT

„Katram vecumam savi temati. Sāku strādāt, kad populārs bija Vinnijs Pūks. Tagad ir princeses Elzas laiks. Es augu kopā ar saviem bērniem un par aktualitāti biju informēta. Tagad bērni izauguši, bet vienlīdz jātur roka uz pulsa. Uzzinu no skolēniem, skatos jaunās animācijas filmas. Mazajiem populāra ir cūciņa Pepe, vienradzītis, trollīši smurfi... Meitenes vienmēr grib princešu balles, bet tās vairs nesauc par princešu, bet gan Elzas ballēm no filmiņas *Ledus sirds*. Tā kā pati vairs nevaru būt princese, šajās reizēs vadīšanu uzticu meitai, sev paturot tādās lomās kā briedītis Svens vai Sniegavīrs. Vienmēr der zaķi, lāči un citi zvēri. Man ir viens kārtīgs kostīms, kuram varu nomainīt galvu.

Pirāti ir populāri visos laikos. Vēl var rīkot

15 gadu pieredzi Laila Meluškāne apkopojusi grāmatā *Ballīte*, kurā ir septiņu populārāko pasākumu apraksti.

dārza svētkus, cepuru balli, lielākiem bērniem der sajūtu ballītes – pankūku, baranku un tamlīdzīgas, bet vajadzīga virtuve.”

RADOŠĀS DARBNĪCAS

„Manos pasākumos vienmēr notiek radošās darbnīcas, bet izvēlos kaut ko ļoti ātri pagatavojamu, taustāmu lietu, ko var aiznest uz mājām, jo bērni nav atnākuši uz vizuālās mākslas nodarbību. Manas ballītes vienmēr ir ļoti pārdomātas. Aktivitātes nav sajauktas – viss notiek pēc kārtas. Pirmais ir ieinteresēt, pēc tam notiek radošā darbnīca, pēc tam – fotografēšanās. Tā ir arī pavisam maziem bērniem. Vienmēr sagatavoju kādu vienkāršu aksesuāru, ar ko fotografēties. Noteikti ir kāda sportiska atrakcija, kurā izkustēties, bet man jāzina, cik puiku būs, cik

„Svarīgi, lai visas aktivitātes un spēles ar kādu elementu būtu sasaistītas vienā stāstā. Bērniem visi soļi pēc kārtas jāizdara,” uzsver bērnu ballīšu rīkotāja Laila Meluškāne no Cēsīm, kura iejutusies pirāta tēlā.

meiteņu, kāds vecums. Piemēram, man ir auduma maiss, kuram jālien cauri. Bērniem tas ļoti patīk. Vienā ballītē maiss ir kā noslēpumu ala, citā – pavisam kas cits. Ir skrīšanās ar bumbiņām vai muzikālās spēles. Ir atrakcija *Noslēpumainais maiss*, kad katrs no tā kaut ko izvelk ārā. Ir sagatavotas skaistas maskas, ko var likt galvā un fotografēties.

Kad strādāju ar bērniem, tas ir mans laiks un tad nekāda liela ēšana nenotiek. Vecākus brīdinu, ka mazajiem jābūt paēdušiem. Protams, var padzerties vai apēst kādu našķi.”

Lielākais prieks – izdauzīties

„**M**an šķiet, ka bērniem visvairāk patīk vienkārši izdauzīties, iepazīt jaunu vietu, jaunas rotaļlietas. Mājās tik brīvi nevar – tur, skolā un bērnudārzā viņi ir tik ļoti nodarbināti, ka ballītē grib brīvību,” secina Kuldīgas bērnu izklaides centra *Brīnumzeme* izveidotāja, trīs bērnu māmiņa DIĀNA PANTJUŠENKOVA.

Viņas mērķauditorija ir bērni no gada līdz desmit. *Brīnumzemē* divas stundas varot pavadīt bez jebkādiem pasākuma vadītājiem. Tur ir tik daudz interesanta, ka laika par maz, lai visu apskatītu, izmēģinātu un kārtīgi izdauzītos. Mamma var noskatīties no malas un atpūsties. „Ja pasākumu vadu ārpus šīm telpām, vismaz stundu ļaujam bērniem padzīvoties savā vaļā, izskraidīties, paēst. Pēc tam sāku ar iepazīšanās spēli, kad iepazīstinu ar savu tēlu. Tad sākas kustību spēles.”

„Ja bērnu uzmanību izdodas noturēt tā, lai viņi nesāk bakstīt telefonu, tad ar savu darbu esmu apmierināta. Tas vienmēr ir izaicinājums,” saka Kuldīgas *Brīnumzemes* saimniece Diāna Pantjušenkova.

JAUTRĀKĀS IR VIENKĀRŠĀKĀS

Meitenēm visiemīļotākās ir princešu balles, puikām – pirātu. „Katrai reizei sava programma. Jābūt pasākuma plānam, kas atkarīgs no viesu skaita un vecuma. Parasti strādājam divatā: viena darbojas ar mazajiem, otra – ar lielākiem bērniem. Ar vienu un to pašu programmu cauri netikt, taču dažas spēles vienmēr būs *topā*. Tās ir kustību rotaļas ar jautrību un smiešanos. Visiem patīk balonu spridzināšana: pie kājām piesien balonus un mēģina viens otram pārspridzināt. Kurš nosargā un paliek pēdējais, ir uzvarējis. Daudziem patīk uzmanības spēle. Visi stāv aplī. Tas, kurš vidū, saka „es lieku rokas uz pleciem”, bet uzliek, piemēram, uz vidukļa. Visiem jādara tas, ko saka, nevis tas, ko dara, tāpēc ir liels apjukums un jautrība. Vai arī – komandas dalībniekiem pēc kārtas jāpiepūš balons, jāaizskrien līdz rindā noliktām plastmasas glāzītēm un ar gaisu, kas balonā, tās jānopūš. Vasarā un dabā laba ir stafete, kurā jāskrien, jāizdzer glāze dzēriena un jāskrien atpakaļ. Pēc izkustēšanās nāk lēnākas spēles ar minēšanu, atjautību. *Mēmais šovs* vēl aizvien ļoti patīk.”

CITIEM PATĪK KNIBINĀTIES

„Pirms ballītes ir norunāts, vai iesaistīsies arī pieaugušie. Viņi ir dažādi: vieni piedalās labprāt, citi ne. Bijušas ballītes, kurās vecāki bērnus atstāj un dodas prom, bet tie jau ir lielāki bērni. Astoņus deviņus gadus vecajiem *topā* ir telefoni. Tur nu nākas krietni pacensties, lai ar tiem konkurētu un lai telefonus viņi izvilkto tikai selfijiem. Tad ir ļoti liels gandarījums, ja divas trīs stundas esmu spējusi viņus nodarbināt tā, ka telefons netiek paņemts. Jāizdomā kaut kas interesants, ko viņi nav redzējuši vai izmēģinājuši. Arī balvas vajag īpašas, jo ar saldumiem nevienu vairs nepievilināsi.

Brīnumzemē radošo darbnīcu parasti nav, bet Helovīna ballītē, ko rīkosim trešo reizi, būs radošais stūrītis. Ir tādi bērni, kuriem labāk patīk sēdēt maliņā un ar kaut ko knibināties. Visiem nevajag skriet un lēkt. Citreiz gatavojam medaļas un rokasprādzītes, jo vecāki parasti pasaka, kādi bērni būs. Varbūt jubiliāram patīk zīmēt vai kaut ko meistarot.”

Iveta Grīniņa
Lailas Meluškānes un Diānas
Pantjušenkovas foto

Noņemt maskas

Latvijas Žurnālistu asociācija turpina interviju sēriju mediju kritikas projektā. Mediji un žurnālisti bieži tiek kritizēti. Bet ne tik bieži tiem ir iespēja skaidrot un atbildēt. Tādēļ uz sarunu aicināts LTV ziņu dienesta galvenais redaktors, vairāku raidījumu autors un vadītājs **GUNTIS BOJĀRS**.

Viņa radīti un veidoti raidījumi ir gan vairākkārt apbalvoti, gan kritizēti, gan nespirsti. Īpaši pretrunīgi vērtēti raidījums *Aizliegtais paņēmieni* par dažādām Latvijas žurnālistikā reti vai tikpat kā nemaz neizmantotām metodēm, paņēmieniem un eksperimentiem. Reti kurš nebūs nos dzirdējis par *Operāciju „Frics”*, *Operāciju „Tokija”*, par projektu *Sistēmas bērni* kopā ar Latvijas Radio un citiem. Kā ir patiesībā? Šoreiz uz šo jautājumu aicinājam atbildēt G.Bojāru pašu.

SABIEDRISKAIS NAV VALSTS MEDIJS

Nupat priekšvēlēšanu kampaņā neraksturīgi citām reizēm politiķi pastiprinātu kritiku veltīja medijiem un žurnālistiem personīgi, apvinojot tos angažētībā, neobjektivitātē. Cik pamatoti ir šie pārmēti? Vai varam runāt par jaunu komunikāciju politikiem ar medijiem? Vai tas iezīmē pagriezienu šajās attiecībās?

Ceru, ka ne. Ar to iezīmējās divas partijas: *KPV LV* un JKP. Man nepatika saiste, ka sabiedriskais medijs ir valsts medijs un ka reklamējamos, kas ir pie varas. Tās ir pilnīgas mulķības, ka, uzvarot vēlēšanās, tagad visi par viņiem stāstīs. Protams, ja vadošajiem politiskajiem spēkiem ir ministru amati, tad mediji par viņiem stāstīs vairāk, monitorēs, ko viņi dara, kas padodas, kas ne, kas mainās, kādas ir idejas. Jo mediju dienaskārtībā nebūs 15. vai 16. vājākā partija. Tāpēc rodas maldīgs priekšstats, ka mediji kalpo varai. Domāju: tas objektīvi rodas no tā, ka daudzi nezina un nesaprot, kas ir žurnālistika un kā tā strādā.

Bet tas, kas pilnīgi noteikti jānoliek malā visās diskusijās un pārmētos, – tā ir privātā dzīve. Nav attaisnojami runāt, kas ar ko gul. Tā nav normāla komunikācija. Tā ir manipulācija, kad uz jautājumu par konkrētām darāmām lietām un to, kas ir partijas finansētāji, atbild ar jautājumu par žurnālista privāto dzīvi. Tā ir tāda stratēģija. Tas ir tāpat kā atsevišķos sporta veidos – uzbrukums ir labākā aizsardzība. Tas ir viegls. Tomēr tik frontālū mediju kritiku kā ASV mūsu politiķi nevar atļauties, jo Latvija un Rīga ir maza – cits citu

satiekam uz ielas un varam runāt.

Domāju, ka arī jaunās partijas izslimos zvaigžņu slimību, ka nu tās ir glābējas un dievi. Jo tieši tad rodas problēmas. Bet, protams, vajag arī jaunus, neapaudz revolucionārus spēkus.

Jāzīst arī, ka sabiedriskais medijs ir vieglāk ievainojams, jo esam atkarīgi no politiskiem lēmumiem, no budžeta naudas. Privātais medijs ir cits stāsts. Tradicionālajos medijos naudas klūst mazāk, visi sapinušies komercprojektos, līdz ar to uzņēmējdarbība varbūt ne vienmēr ir tik. Vai stāsts ir objektīvs un kurā brīdī kaut kas netiek pastāstīts, jo ir konkrēti reklamdevēji? Ja neesi finansiāli stabils, tas rada vājumu. Bet ceru, ka ir tādi mediji, kuriem viss kārtībā.

Šīs vēlēšanas iezīmējās arī ar *Dienas Biznesa* fenomenu. Esmu vadījis gan *Dienu*, gan *Dienas Biznesu*, un priekšvēlēšanu laikā aptuveni nojautu, kādi bija strāvājumi no īpašniekiem. Tie tika realizēti pēc pilnas programmas. Ja medijs miljonus nepelna, tad ir vienalga par biznesu un objektivitāti – tiek realizēts politiskais kurss. Protams, privātie mediji var realizēt arī savu politisko kursu, un tāda ziņa *Dienas Biznesam* formāli pārņem neko nevar. Taču šoreiz laikraksts nevis analizēja un ziņoja, bet iesaistījās politikā.

***Dienas Biznes* gan nebija pirmais laikraksts, kas to darījis. Piemēram, *Dienu* savulaik aicināja balsot par Andri Šķēli.**

Biju *Dienas* ierindas darbinieks, kad tā realizēja sava veida politiku, aizstāvojot tos politiskos spēkus, kuri runāja par rietumu kursu, Eiropas Savienību, NATO, liberālām vērtībām, privāto kapitālu. Tajā brīdī iznāca aicināt balsot par Šķēli un citiem, kuri to aizstāvēja. Atceros, ka redaktorei Sarmītei Ēlertei, braukājot pie lastājjiem, bieži bija šis jāskaidrojums. Un atbilde: tas ir mūsu avīzes kurss, Šķēles plāni ar to sarknīt, tāpēc aicinām par viņu balsot.

Ne tikai jaunās partijas, bet arī tā sauktās vecās ir medijiem izteikušas

dažādus pārmētos.

Jā, TB/LNNK ik pa laikam izceļas. Tad ir *Saskaņa*. Tai nav varas Latvijā, bet ir Rīgā. Viņu komunikācijas veids ir ignorānce, ja ir nepatīkami jautājumi. Mūsdienās, kad komunikācija ir būtiska, nešaubos, ka katra politiķa zemapziņā ir vēlme informatīvo telpu pārvaldīt, bet šaubos, vai to tik viegli var realizēt. Ja uzrodas trīs saimnieki, viņi savā starpā saplēšas, kurš tad būs galvenais. Savukārt, ja joprojām būtu tāda *Rīgas Balss*, tas būtu tipisks Rīgas medijs, un tad būtu tikai divi ceļi: vai nu pagulietis zem pašvaldības naudas, vai būt nemitīgā opozīcijā, bet tad Nils Ušakovs (Rīgas mērs – aut.) ar šo avīzi nerunātu. Tomēr pie mums nav autoritāra režīma, un tas medijiem noteikti palīdz.

Vai pats, strādājot LTV, esi jutis politisku mēģinājumu iejaukties tavā darbā? Nē, neesmu. Ir bijusi kritika, bet nedomāju, ka bija apzināts nolūks iejaukties. Tāda ir bijusi arī no komercstruktūrām.

„Sociālie tīkli medijiem atņem ne tikai filtra lomu, bet arī naudu. Bet medijiem palīdz tas, ka sociālās vietnes daudz neuztver īpaši nopietni – vajadzīgs pārstiprinājums medijā.”

Arī Ivars Belte (LTV valdes priekšsēdis – aut.) vienmēr to ir uzsvēris, ka negrasās iejaukties saturā. Esmu par to priecīgs. Es varu realizēt normālu žurnālistiku. Nav darbu bez kļūdām, bet nekad nav bijis jādama, vai es pēc šī sīzeta vēl strādāšu LTV.

Tajā pašā laikā, kad medijam neklājas labi finanšu vai auditorijas ziņā, ir vieta visādām revolūcijām. Un tad ir jautājums, vai tādas notiek, gaidot labākus rezultātus, vai tā tiek realizēti politiski mērķi. Arī televīzijai auditorija rūk. Var kāds atnākt pie Beltes un pateikt: „Auditorija krīt – jūs slikti strādājat.” Bet tas ir objektīvi: mums ir maza valsts un vājš mediju bizness.

Pieļauju, ka ir tādi mediji, kuriem klājas labi, iespējams, tas ir žurnālu bizness,

internetā mediji, pieļauju, ka *Delfiem* ir labi, un viņi ražo arī labus produktus. Tas ir citādi nekā sabiedriskajai televīzijai. Internets cilvēkiem aizņem mazāk laika. Ieģāju, paskatījos un eju tālāk. Lielākā daļa neuzņem analītisko žurnālistiku. Neesmu drošs, ka arī *Delfi*, ja nesaņemtu papildu valsts finansējumu, tik plaši atspoguļotu vēlēšanas, jo tur nav apakša biznesa – ar to nevar nopelnīt. Diez vai īpašnieki ieguldītu 100 000 eiro, lai kalpotu valsts interesēm.

Mums arī ir sociālo mediju konti, kuros izvietojam materiālus un sekojam tiem līdzi: divu minūšu uzmanība, un tad apnīk. Bet divās minūtēs nevar runāt par analītiķu.

EKSPERIMENTĒT, LAI ATMASKOTU

Tu par saviem raidījumiem esi saņēmis daudz gan atzinīgu vārdu, gan kritikas. Īpaši par *Aizliegtu paņēmieni* gan no sabiedrības, gan kolēģu puses, ka reizēm tu balansē uz ētikas robežas. Vai pašam bijušas situācijas, kad grūti pieņemt lēmumu, kad jūti, ka balansē uz naža asmens?

Es dažkārt esmu neētisks. Ne vienmēr varam būt ētiski. Kāpēc? Tāpēc, ka ir lietas, ko ar baltiem cimdiem tuvplānā parādīt nevar. Lai līdz tuvplānā tiktu, kādam tas vienmēr liksies neētiski. Sīzēti par aplokšņu algām: ja paprasītu *Tokio City*, viņi teiktu, ka bija neētiski iefiltrēt žurnālistu viņu uzņēmumā, tomēr likumpārkāpums tas nav. Klaji neētiskas lietas nedarām, bet darām tā, lai sasniegtu rezultātu. Ja sabiedrība pārņemta, ka šīs metodes nav tā vērtas, mēs to nedarītu.

Es uzskatu, ka ir vērts būt neētiskam mērkā dēļ. Tad tā ir drastiska žurnālistika. Un aiz katra eksperimenta ir mērķis. Tā nav mūsu privāta interese – tā ir sabiedrības interese, piemēram, lai tāda mēroga uzņēmumi kā *Tokio City* maksātu nodokļus.

Vai *Aizliegtajā paņēmienā* no kādas tēmas esi atteicies? Kādi bijuši apsvērumi?

Esmu atteicies no idejām, kuras nevaram realizēt, iespējams, resursu trūkuma dēļ vai tādēļ, ka īsti nevaram tikt informācijai klāt.

Vai, ieguldot lielu darbu, tev kā žurnālistam ir gandarījums, ka procesi mainās? Vai vienmēr izdodas sasniegt gaidīto? Piemēram, ar sīzētiem par *Tokio City*. Vai pēc raidījumiem redzi, ka sabiedrības attieksme pret izgaismotajām problēmām mainās? Kas liek par to domāt?

Viennozīmīgi mainās. Ir jomas, kurās esam bijuši ļoti konsekventi un neatlaidīgi. Kaut vai tā pati nodokļu nemaksāšana. Kādreiz aplokšņu algas bija normālas, bet tagad uzņēmēji, kas ir pret to ir neieicīgi, ba, ar to viņi lepoties nevar. Grūti izmērīt un saskaitīt, cik esmu panācis naudas izteiksmē. Bet pērn ar *Tokio City* varam izmērīt konkrēti – sākot maksāt nodokļus, budžetā atnests miljons. Ilgi strādājām pie tēmas par taksonometru biznesu, bet tur gaidītā rezultāta nav. Varam runāt, bet nevaram mainīt likumus. Mēs varam tikai politiķiem uzšaut pa pirkstiem un prasīt.

Bet man pietrūkst kolēģu veikuma šādā konsekvencē. Lielākoties visi dzīvo sīzētu līmenī. Forši, ja kaut ko var mainīt ar vienu sīzētu kā raidījums *Nekā personīga* ar OIK (obligāto iepirkuma komponenti – aut.). Bet būtībā, lai sasniegtu rezultātus,

vajadzīga konsekventa rīcība. Kā savulaik Latvijas Radio žurnālistes Vitas Anstrates paveiktais ar bērnumaniem – tā tās lietas mainās. Tomēr neesmu drošs, ka šis temats tādā līmenī būtu pacelts, ja pēc radio ziņu dienesta lūguma mēs nebūtu pieslēgušies ar savām metodēm un nofilmējuši to, kā bērnumamā viss īsti notiek. Ogles gruzdēja, bet mēs ugunij pielējām eļļu, un radās uzliesmojums. Tāpēc kaut ko tādu vajag: izejam uz konfrontāciju, dažkārt pārkapjam ētikas robežas, bet ir rezultāts. Ja tāda bērnu nama grupiņa šobrīd vairs neeksistē, ja bērni aug audzūģemenēs, tad tas ir rezultāts.

Par vairākiem *Aizliegtu paņēmieni* raidījumiem ir sākti tiesvedība. Vai tas darbam traucē, vai šādi gadījumi rada iekšējo cenzūru? Vai, sākot konkrētas tēmas izpēti, jau sākotnēji rēķināties, ka var būt tiesu lietas?

Iekšējā cenzūra nerodas. Nevienu lietu neesam zaudējuši. Vija Kilbloka (*Zvaigznes ABC* īpašnice – aut.) iesūdzēja, bet pirmā instance noraidīja. Nodokļi ir jāmaksā. Bija stāsts par Saulkrastu mācītāju – tiesa atteica lietu pieņemt izskatīšanai. Esmu žurnālistikā jau 20 gadu un zinu, ko drīkst un ko nedrīkst, kādas ir sekas. Žurnālistu sargā tas, ka viss tiek

„Tas ir jauki, ka māca kritiski vērtēt medijus. Bet konteksta izpratnei jābūt zināšanu segumam. Citādi tā ir kritizējošā domāšana. Un tas nav viens un tas pats.”

darīts sabiedrības interesēs, nevis privātajās. Es vienmēr varu pateikt, ko un kāpēc daru. Policija sāka lietu par to, ka Jēkabpīlī urbām asfaltu, lai noskaidrotu tā biežumu. No sabiedriskās kārtības viedokļa mēs to nevarējām, no sabiedrības interešu viedokļa – varējām.

Vai bijuši gadījumi, kad pēc sīzeta nāk ne tikai tiesu lietas, bet arī draudi tev vai žurnālistam? Cik bieži? Vai kādreiz bijis bail?

Te ir jautājums, kāpēc to darām. Man nav bail – aiz manis stāv sabiedrības intereses. Mēs gribam, lai valsts ir tīrāka, kārtīgāka, godīgāka. Un, ja aiz manis stāv sabiedrība, tad esam vairākumā. Man nav bail pēc sīzeta ar cilvēku satīkties un teikt: „Re, tu esi rīkojies neētiski.” Latvijā acimredzot nav vairs tik netīru biznesu, kas redzētu izeju novākt Bojāru no trases, lai ceļš vaļā netīram biznesam. Nebūs viens, būs citi žurnālisti.

Kādi žurnālistei LTV nodrošināja apspirdzi.

Baid, bet tie nebija reāli draudi, drīzāk to darījām viņas psiholoģiskajai drošībai. Viņa tika izsekota, bet tas bija pirms tam, kad uzņēmēji uzzināja, ka tā ir žurnāliste. Visdrīzāk gribēja noskaidrot, kas viņa par cilvēku. Zinātu, ka žurnāliste, *asti* neliktu.

AR SATURU PRET VIRSPUSĪBU

Kardināli mainās mediju patēriņa paradumi – daudzi dzīvo sociālo tīklu formātā, virsrakstu līmenī. Kādas sekas ir tam, ka cilvēki bieži nevēlas norisēs iesaistīties?

Es domāju, ka sabiedrība kļūst vieglāk

manipulējama. Protams, nekad nebūs tā, ka visi varēs izdarīt ļoti informētas izvēles. Arī attīstītājās demokrātijās visi nav politiski tik izglītoti. Tāpēc ir intelektuālā elite, kas var palīdzēt. Mēs mācām kritisko domāšanu, ir valsts finansēti projekti. Tas ir jauki, ka māca kritiski vērtēt medijus. Bet domāju, ka konteksta izpratnei jābūt zināšanu segumam. Citādi tā ir kritizējošā domāšana. Un tas nav viens un tas pats.

Kritiskā domāšana paredz zināšanas par politisko procesu plašākā nozīmē. Tomēr sabiedrībā kaut kādā ziņā ir nogurums – nevar visu laiku būt iekšā norisēs un politiskos procesus analizēt. Cilvēki strādā trīs darbos, jo Latvijā jāstrādā ļoti daudz, lai dzīvotu normāli. Un, kad cilvēks atnāk mājās, viņš negrib *Panorāmu* – pēc visa stresa darbā viņš grib šovu, grib atslabināties. Es redzu, ka tā notiek, redzu televīzijas reitingus.

Var un vajag taisīt gudrus šovus. *Es milu Tevi, Latvija!* ir ļoti vērtīgs šovs, jo bez izklaidis liek arī padomāt par Latviju, par patriotismu. Bet ir tādi kā *Lauku sēta*, kas izmanto cilvēku vājības un par viņiem uzjautrinās. Tas kaut kādā ziņā ved uz sabiedrības debilizāciju. Nedomāju, ka TV3 ar šādiem šoviem lepojas, bet tie generē reitingu un naudu. Kad TV3 ierauga vēlēšanu rezultātus, nedomāju, ka tā par tiem priecājas. Bet naudas skrējienā par šo nepadomā. Un tas ir līdzīgi kā ar ātrajiem kredītiem un netīro naudu – iegūst ātru naudu un nedomā, ko tas nodara sabiedrībai. Ar to es neaicinu komercetelevīzijas veidot tikai analītiskos raidījumus, bet taisīt vērtīgus, izglītojošus šovus, nevis uzjautrināties par to sabiedrības daļu, kurai dzī-

vē varbūt nav īsti veicies.

Iepriekš medijs bija filtrs starp politiķu un amatpersonu paziņojumiem, izteicieniem un sabiedrību. Tagad viņi var tiešā veidā komunicēt tieklēji. Vai tas neozīmē, ka mediju loma mazinās un tie var kļūt nevajadzīgi?

Sociālie tīkli medijiem atņem ne tikai filtra lomu, bet arī naudu. Domāju: nevienam mediju gigants nav priecīgs par Marku Cukerbergu (*Facebook* dibinātāju – aut.). Bet, runājot par saturu, te jādrīzāk sabiedrības aktīvākajai un domājošākajai daļai. Filtrs ir cilvēka smadzenes. Es domāju: daudzi saprot, ka tajās vietnēs informācija ir margināla, ja tā nav apstiprināta medijos. Visam, kas ir sociālajos tīklos, ir *fake* (viltus – aut.) piegārša. Ja cilvēkus aptaujātu, vai viņi tic visam, kas sociālajās vietnēs sarakstīts, man liekas, 99% atbildētu, ka ne.

Politikā, protams, ir svarīgi auditoriju uzrunāt tieši, un viņi šajās platformās to arī dara. Bet tas pat *KPV LV*, kas sociālajās vietnēs ir ļoti aktīvs, nāca uz LTV. Viņiem šī medija platforma vajadzīga, un tur viņu paziņojumi jau nedaudz mainās.

Domāju: medijiem palīdz tas, ka sociālās vietnes daudzi neuztver īpaši nopietni – vajadzīgs pārstiprinājums medijā. Bet es nezīnu – varbūt tās ir manas, vecāka cilvēka, domas. Varbūt jaunieši teiktu pavisam ko citu.

Sigita Roķe

Materiāls sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansēto atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par tās saturu atbild Latvijas Žurnālistu asociācija.

VIEDOKĻI

Kā notikumus Latvijā ietekmē žurnālistika? Vai var atšķirt, kur tā darbojas sabiedrības labā, bet kur pauž politiskas, ekonomiskas vai citādas interešu grupas idejas?

Daudz emociju, maz objektivitātes

LAIMA MIRDZA OSTELE,

Kuldīgas galvenās bibliotēkas vadītāja:

– Žurnālisti procesus ietekmē nemitīgi. Svaigākie piemēri bija priekšvēlēšanu laikā. Ir informācijas pārbaugātība, katrs medijs sacenšas par uzmanību, tādēļ šķiet, jo trakāka ziņa, jo labāk. Artusa Kaimiņa aizturēšana izvērtēs par īstu ažiotažu, bet par to, vai informācija bija saturīga, man ir šaubas. Kad parādījās oligarhu sarunas, tas bija kā sprādziens, bet tā arī neuzzināju, kas finansēja speciālo izdevumu. Iespējams, palaida garām. Pēdējā laikā žurnālu *Ir* lasu arvien mazāk, jo neaizstāj sajūtu, kas tas pārstāvo noteiktas partijas intereses. Nesen intereses pēc palasīju Aivara Ozoliņa viedokļa rakstu, kurā viņš izskāpas par Bordāna valdības veidošanu. Viņš raksta, ka Kaimiņa trampampini aizlēksoja konsultēties pie *Saskaņas*. Tā ir birku pielikšana un lastājā ietekmēšana, netieši sakot, ka šī partija nav nopietni ņemama. Mediji var politiķi vai nu pacelt, vai nogremdēt. Piemērs ir Abolītiņas kundze, kuru mediji nogremdēja.

Neņemos spriest, kas notika partijas iekšienē, bet pēc tā, kā viņa tika atspoguļota, bija skaidrs, ka viņa jādabū virsraksts, jau sāku šaubīties, vai tā ir patiesība.”

Grūti atšķirt, vai žurnālisti strādā sabiedrības vai konkrētas interešu grupas labā. Ja tēma nopietni interesē, jāskatās, vai publikācijā ir fakti un citāti, vai norādīti avoti, no kurienes informācija ņemta. Norādītājos avotos varu pārbaudīt, ka tiešām tādi fakti ir. Jābūt arī viedokļu dažādībai. Ja par vienu partiju raksta ko sliktu, būtu jābūt arī tās partijas viedoklim. Es vienmēr paskatos, kas ir raksta autors. Ir tādi, kuriem cerības ir vispārīgi. Viņš prasa konkrētību. Ja esi patēcis A, tad prasa pateikt arī B. Atbalstu partijas *KPV LV* ierosinājumu Ministru kabineta sēdes rīkot slēgtas. Tādas varētu būt arī Saimes sēdes. Līdzko tajās piedalās mediji, iet vaļā teātris: katrs politiķis spodrina savas spalvas. Bez mediju klātbūtnes viņi varētu normāli diskutēt un pateikt jau pieņemto lēmumu. Es nekādu apdraudējumu demokrātijai tur nesaredzu, jo demokrātijā nav visatļautība.

Jāinformē atbildīgi, jāizvērtē kritiski

INGA LIEPIŅA,

Kuldīgas 2. vidusskolas sociālo zinību un ekonomikas skolotāja:

– Pēdējā laikā sociālajos tīklos ir tik daudz maldinošas, nepatiesas informācijas, ko, visticamāk, neievēto žurnālisti, bet gan cilvēki, kuri grib nopelnīt. Daļa to neizvērtē – dalās tālāk vai *ieļauko* (nospiēž *post* – aut.). Novērojumi rāda, ka visneizglītotākā ir 25–30 gadus vecā paaudze. Visbiežāk uzkeras tie, kuru izglītības līmenis ir zems, bet nereti arī izglītoti. Tādēļ vajadzētu izveidot īsus videoatlēšus, kas nonāktu līdz visiem un kuros skaidrotas, kā informācijas pareizību pārbaudīt. Ar cilvēkiem vieglr manipulēt, ja viņi nedomā kritiski, informāciju izvērtēt. Piemērs, Latgales pusē Krievijas pie-

robežā dzīvojošos nepārbaudīta, maldīga informācija no kairiņu valsts var negatīvi ietekmēt prātu, mainīt viedokli par procesiem mūsu valstī.

Latvijā žurnālistikas līmenis vēl nav izcili augsts – ir, kur augt. Manuprāt, procesus ietekmē arī žurnālista individuālie uzskati un vērtību sistēma. Nezinu, kāds ir viņu ētikas kodekss, bet domāju, ka jābūt godīgumam un atbildībai par publicēto.

Reizēm informācija medijos ir vienveidīga. Laikrakstos, žurnālos pirmajās lapās ir lieli virsraksti, attēli, dažādi skandāli, arī politiskie, un negadījumi, jo tiešām palīdz pārdot un iegūt finanses, tie ir kā reklāma. Brīvā tirgus apstākļos masu saziņas līdzekļi darbojas pēc tirgus noteikumiem – tas nozīmē veidot tādu informāciju, kas sabiedrībai ir pievilcīga, lai piesaistītu uzmanību un nopelnītu. Plašsaziņu līdzekļiem ir īpašnieki, kuri ar mediju starpniecību realizē arī savus mērķus. Zēriem var slēpties politiska ieinteresētība, kas saistīta ar komerciālo. Tomēr, saīdzinot ar laiku pirms dažiem gadiem, domāju, ka Latvijā medijiem vairs nav tik ļoti politizēti. Valsts un oligarhu ietekme visvairāk jūtama Krievijas televīzijas kanālos, radio, internetā. Šī ietekme vieglr manipulēt, ja viņi nedomā kritiski, informāciju izvērtēt. Piemērs, Latgales pusē Krievijas pie-

Trīsreiz jāpārbauda

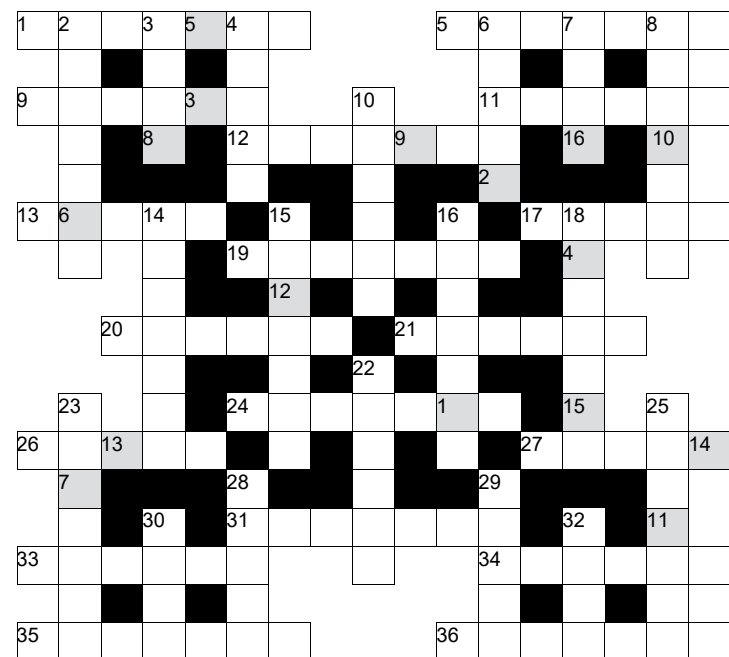
Ralfs Minkevičs, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Kurzemes nodaļas vadītājs: – Žurnālistika ir ietekmēt notikumus visā pasaulē. Pasaules vēsture pierādījusi, ka labs žurnālista darbs veicinājis tādu rezultātu, ka tiek izjaukti plāni pret sabiedrības interesēm. Latvijā ir gan neatkarīgi mediji, gan tādi, kuri atbalsta kādu spēku. Skatolies ziņas, šķiet, ka žurnālistika strādā gan sabiedrības, gan konkrētas interešu

grupas labā, bet esmu novērojis, ka vietējie mediji, piemēram, reģionālais laikraksts, ir tiešāks nekā kāds nacionālais dienas laikraksts. Mazie ir neatkarīgāki. Jūtam ar tas, ka vienos medijos nolāsāms atbalsts vienām amatpersonām, citos – citām. Ar medijiem un politiku nav tik vienkārši. Tās abas ir varas, un patiesību ne vienmēr viegli saprast. 21. gs. tendence ir *fake news* (viltus ziņas – aut.), un ar to jāreķinās. Lekojās studentiem atgādinu, ka šajā laikā ikviens ziņa, kas mums pasniegta, jāpārbauda vismaz trīs veidos, lai to pieņemtu kā vienīgu patiesību. Jo tikai tādēļ, ka medijos kādu informāciju esam ieguvuši, no tā nevar izdarīt secinājumus. Lai arī apzinātos, ka jāskatās kritiski, tomēr katrs raksts uz daļu cilvēku var atstāt iespaidu un mainīt viņu viedokli par kādu tēmu. Kad tuvojas vēlēšanas, medijos ļoti jūtama politiskā ietekme.

Jolanta Hercbergene
Ingas Liepiņas arhīva un autore foto

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Agita Leontjeva.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

Risinājumu gaidām līdz 31. oktobrim.

Horizontāli: 1. Pavarda un graudu kaltējamo krāšņu dieviete romiešu mitoloģijā. 5. Ēdienreize starp pusdienām un vakariņām. 9. Pērkonas, zibens un kara dievs slāvu mitoloģijā. 11. Lielupes labā krasta pieteka. 12. Liels, apaļš vai ovāls, parasti koka, trauks bez vāka ar mazliet paplašinātu augšdaļu. 13. Grauzdētu, sagrūstu kaņepju sēklu eļļaina masa. 17. Latviešu rakstnieks (1883–1940). 19. Matemātikas nozare, kas pētī darbības ar vispārīgiem lielumiem neatkarīgi no to skaitliskās vērtības. 20. Vēlā klasicisma stils Rietumeiropas arhitektūrā un lietišķajā mākslā. 21. Latviešu kino un teātra aktieris (1922–1989). 24. Gravitācijas spēka, inerces spēka izpausme, iedarbība. 26. Poētisks Kurzemes nosaukums. 27. Upe Centrālajā Āfrikā, Kongo (Zairas) lielākā, kreisā krasta pieteka. 31. Pilsēta Vācijā, Bādenes-Virtembergas federālajā zemē. 33. Iekārta radioviļņa izstarošanai vai uztveršanai. 34. Raudzētas mīklas plācenis. 35. Organiska viela, kas rodas, savstarpēji iedarbojoties spirtam un skābei. 36. No augu (parasti linu, kaņepāju) garajām šķiedrām pirmapstrādē atdalīts īsu šķiedru kopums.

Vertikāli: 2. Muzikāli dramatisks sacerējums. 3. Salu valsts Klusā okeāna D daļā. 4. Franču zinātnieks okeanogrāfs (1910–1997). 6. Sirdarjas labā krasta pieteka. 7. Novada centrs Kurzemē. 8. Apdzīvota vieta Grobiņas novadā. 10. Ūdeņainas pūfītes uz ādas vai gļotādas. 14. Noietināts centrs (Krievijas feodālajās pilsētās). 15. Multipli ļaundabīgs audzējs kaulu smadzenēs, mīkstajos audos kaulu apkārtnē, limfmezglos, iekšējos orgānos. 16. Ļoti spraigs, intensīvs psihisks stāvoklis. 18. Latgaļu un lībiešu apdzīvots novads 12.–13. gs. 22. Novada centrs Latgalē. 23. Garens maisveida, parasti ādas, priekšmets (naudas glabāšanai). 25. Decimāllogaritma daļa aiz komata. 28. Pašvaldības centrs Lietuvas D. 29. Cieto kurināmo sausās pārtvaices produkts. 30. Kuģa telpa, kur ēd un brīvajā laikā uzturas kuģa virsnieki. 32. Lēnes centrs Somijas Z daļā.

Pareizā atbilde: NOSPIEDUMS.

Atbildes. **Horizontāli:** 7. Intuīcija. 9. Bize. 10. Lēns. 11. Steps. 12. Gailis. 15. Ainava. 17. Suns. 19. Sils. 20. Āzis. 22. Ciet. 23. Auskari. 24. Zieme. 25. Bloks. 26. Klasika. 28. Etna. 29. Sari. 30. Adīt. 31. Agra. 33. Lizols. 36. Inesis. 38. Valga. 40. Urga. 41. Rags. 42. Kājceliņi. **Vertikāli:** 1. Viesis. 2. Ātrs. 3. Zīles. 4. Pils. 5. Balsis. 6. Lini. 8. Anna. 13. Aizvirtņi. 14. Suka. 15. Alpi. 16. Vienkārši. 18. Sastapt. 19. Stadija. 21. Summa. 22. Celms. 26. Kods. 27. Auri. 30. Alpaka. 32. Andris. 34. Zars. 35. Sliet. 37. Suga. 38. Vājš. 39. Acis.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Biruta Insberga, Ojārs Silkans.

Atmiņējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē.

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Maģija un šaubīgi cilvēki

Leva Grosmana grāmata *Burvja zeme* domāta tiem, kam patīk fantastika, – smalks trilleris, epos un grandiozs mīlas un atdzimšanas stāsts. Kventins Koldvoters zaudējis visu. Viņš izraidīts no slepenās burvju zemes Filorijas, palicis bez draugiem un ir ar tukšām kabatām. Kopā ar apdāvinātu studentu Plamu, kurai ir tumšs noslēpums, Kventinam jāizlikumo cauri pelēkas maģijas un šaubīgu cilvēku pilnai pagrīdes burvju pasaulei.

MANS MĀJDZĪVNIĒKS

„Māja bez suņa nepaliek”

„Man patīk tas, ka cilvēki, viņus ieraugot, smaida,” saka divu lielu pūdeļu saimniece Ingrīda Zadvinska, Sarmītes Opmanes ģimenes ārstes prakses medmāsa un ārstes palīdzē.

MĪLESTĪBA KOPŠ BĒRNĪBAS

Ingrīda jau kopš bērnības gribējusi mājās gan suņus, gan kaķus. „Vecāki nebija *starā*, ka dzīvoklī varētu būt suņi. Visu bērnību gāju pie zirgiem, bet, kad izaugu un aizgāju savā dzīvē, varēju beidzot paņemt suni. Pēdējos 20 gadus man tas ir bijis.”

I.Zadvinska atceras, kā tikusi pie pirmā: „Paņēmu no kaimiņu mājas. Tas dzīvoja uz ielas: bija ļoti bailīgs, ēda saskābušu ēdienu, ko kaimiņi iznesa. Līdz gada vecumam klaiņoja līdzī savai mammai. Kad avīzē tika ielikts paziņojums, ka Kuldīgā sāks ķert suņus, nopirku siksnu, aizgāju pie onkuļa un pateicu, ka esmu gatava ņemt. Saņēmu atbildi, ka ņemt varu, bet lai nedomāju nest atpakaļ. Suns pie mums nodzīvoja 12 gadus. Uz ielas tas vienmēr atpazīna savu mammu. Atcerējās arī kaimiņus, kas bija barojuši.”

PŪDEĻI NO KRIEVIJAS

„Kad sapratu, ka suns aizies, zināju, ka māja bez suņa vairs nekad nepaliks. Nākamais nāca no Tukuma dzīvnieku patversmes. Bija uzdāvināts bērnam, bet, kad izauga un bērns to nevarēja savākt, bija atstāts patversmē. Atceros: kad aizgāja šis suns, teicu, ka vairs neņemšu.”

Tomēr bijis sapnis par pūdeli: „Domāju – kad iešu pensijā, man tāds būs. Internetā uznira paziņojums, ka pieaugušam pūdelim meklē saimnieku. Tā vecāki dzīvoja Latvijā, bet kucīte dzimusi audzētavā Maskavā. Tūjai ir nepareizs sakodiens, tāpēc izstādēm tā nederēja un pircēju nebija. Divus gadus viņa dzīvoja audzētavā un uz ielas nebija nonākusi. Saimnieki izdomāja, ka Krievijā nevienam neatdos, jo kļūda baumas, ka studenti suņus izmanto eksperimentiem. Tāpēc saimnieks tika meklēts citur.

Pēc garām mūsu pārrunām Tūja pirmoreiz mūžā divas dienas pavadīja autobusā, kas ar Krievijas dalībniekiem brauca uz *Zooexpo* Rīgā (starptautisko mājdzīvnieku un zooindustrijas

Kuldīdzniece Ingrīda Zadvinska ar saviem lielajiem pūdeļiem Tūju un Riku.

Lielos pūdeļus Ingrīda raksturo tā:

draudzīgi, pacietīgi, gudri, temperamentīgi, ir mājas mīļi, pakļaujas dresūrai, bet prot arī lēkt un kost tāpat kā vācu aitu suņi.

izstādi). Saku, ka sapņi piepildās – vajag tikai gribēt.”

Augustā saimniece tikusi pie vēl viena tāda paša lielā pūdeļa, tikai brūna. „Rīks bērnībā gājis uz izstādēm, bet šī karjera nav bijusi tāda, kā vajag. Viņš nomainījis četrus saimniekus, sēdējis pie ķēdes, klejojis pa ielām līdz brīdim, kad audzētāji paņēma atpakaļ un meklēja citas mājas. Tā suns nonāca pie mums.”

JĀKEMMĒ, JĀMAZGĀ UN JĀCĒRP

„Kad atvedām Tūju, vēl dzīvojam dzīvoklī un mums bija kaimiņš, kurš nesveicinājās, bet, kad ieraudzīja šo suni ar bantītēm, stāvēja uz ielas un smaidīja. Tiem, kuri dzīvo pilsētā un dzīvoklī, jāņem vērā tas, lai kaimiņiem nebūtu pretenziju pret dzīvniekiem. No lieliem suņiem cilvēki baidās, bet ne no pūdeļiem, kaut gan vajadzētu. Skaists un pūkains nenozīmē, ka tā ir rotaļlieta. Savā laikā Francijā pūdeļi bijuši medību suņi,” skaidro I.Zadvinska.

Šie suņi regulāri jāķemmē, jāmazgā un jācērp. „Kad pie mums

nonāca Tūja, aizvedu uz suņa frizētavu Talsos, paskatījos, kā to dara frizieris. Tagad suņus cērpju pati, jo, lai vestu uz Rīgu un cirptu tā, kā vajag, jātērē liela nauda. Reizi divās trijās nedēļās suņi iet vannā, pēc tam stundu guļ diviļi, tad pusotru stundu es ar fēnu tos žāvēju. Reizi nedēļā suns jāķemmē.” Cilvēkiem, kuri šādu suni gribētu, I.Zadvinska iesaka pirms tam uzzināt, cik daudz laika un darba tas prasa. „Suņi ēd visu, tomēr jāskatās, ko tie nevar ēst, piemēram, Tūja neēd jēra gaļu, jo tad sāp ausis.”

„Skaists un pūkains nenozīmē, ka tā ir rotaļlieta.”

Sākumā I.Zadvinska ar Tūju apmeklējusi suņu skolu Kuldīgā, bet nu divus gadus brauc uz Talsiem: „Esam tur kinoloģiskā kluba biedri. Piedalījāmies iesācēju sacensībās, izstādēs *Balttour* un *Zooexpo*, Talsu Pilsētas svētkos un *Lido zivīs* Kuldīgā.”

Kopā ar suņiem varot gan skriet, gan braukt ar riteni. „Visvairāk man nepatīk teiciens: „Suni turēšu tad, kad būs privātmāja.” Ja ir sēta, kur izlaist, tas nenozīmē, ka tam būs, ko darīt. Suns gaidīs, kad arī saimnieks ies laukā.”

Lāsma Reimane
Vinetas Blāķes arhīva foto

VALODNIEKS

Konkursā tiek publicēti dažādi izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī kādu piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems mazu balviņu.

Kā skaidrojat frāzi *nav ļaunuma bez labuma*?

Atbildes līdz 30. oktobra 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Par frāzi *mūžīgi sievišķais augšup mūs ceļ* vislabāko skaidrojumu atsūtījis Ingars Neimanis.

Šī frāze ir no Gētes nemirstīgā darba *Fausts* pēdējā pantiņa *Chorus Mysticus* pēdējām rindiņām. Kā to saprast? Varētu teikt, ka mūžīgi sievišķais vienmēr ir līdzās ikvienam cilvēkam un ir ikvienā cilvēkā. Vīriešos šī klātbūtne ienes harmoniju, pēc kuras alkst ikviens. Mūžīgi sievišķais iedvesmo, sargā un saudzē. Tas mūs ceļ garā, attīsta morāli, rada izpratni par labo un ļauno. Tiekot pasargāti, mēs virzāmies uz priekšu un arī garīgi pilnveidojamies, raksta Ingars.

CHORUS MYSTICUS
Nīcīgais, vīstošais –
Līdzības tēli;
Nesniegti kļīstošais
Sasniegts šē cēli.
Netveram-dievišķais
Dzīvē šē zel;
Mūžīgi sievišķais
Augšup mūs ceļ.

PĀRDOD

Veikalā *Dagus*, Liepājas ielā 51, apjomīgi **VĪRIEŠU APĢĒRBI, APAVI** ikdienai, darbam, medībām.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žāļuziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

SIVĒNUS. Tālr. 28840843.

TĪTARUS. Tālr. 28277882.

Sausu, skaldītu **MALKU** maisos. Skaldītu meža malku kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

PĒRK

SIA *Lāses AM* par augstu cenu iepērk **LIELLOPUS** kautsvārā un **CŪKAS** dzīvsvārā. Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu. Transports bez maksas. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Valinda* – **MĀJLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Par augstām cenām iepērk arī gaļas šķīmes lopus eksportam. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 27806461.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS, TRAKTORUS** un inventāru. Tālr. 26104984.

Oša, ozola, bērza **ZĀGBALĶUS, MALKU**. Tālr. 29428876.

RAGUS. Tālr. 22048516.

Veco **PAPĪRNAUDU, MONĒTAS**, saktas, figūriņas, apbalvojumus. Tālr. 26499892.

DAŽĀDI

AUTOELEKTRIĶI, signalizāciju uzstādīšana un remonts, jurauto.lv, tālr. 29242556, 26669624.

Skrundā: **APAVU** remonts, **APĢĒRBU** ķīmiskā tīrītava. Tālr. 29533360.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA *Energoparks* tīra **APAUGUMU**, pērk zarus šķeldošanai, kā arī gatavu šķeldu un skaidas. Tālr. 28813110.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

Tīrām **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

SIA **LATEIRA**

pērk CIRSMAS, MEŽA ĪPAŠUMUS.

- Palīdz noformēt dokumentus,
- veic cirsmu iestigošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Tālr. 63428509, 27020562, 29997742, fakss 63428523, e-pasts: info@lateira.lv.

APSVEIKUMS

Lai tev ir tāds spēks,

Lai tev ir tāda vara:

Likt šūpoties savam mūžam

Pašā visgaišākā starā.

/A.Rancāne./

Kuldīgas Centra vidusskolas kolektīvs sirsnīgi sveic pensionēto skolotāju **VELTU ĀĶĪTI** skaidstājā dzīves jubilejā.

Piederīgie

VAJADŽĪGI

SIA *Bērzi plus* (41202008941) ilgstošai sadarbībai aicina pieteikties **ZĀGERU BRIGĀDI** krūmu apauguma novākšanai no laukiem un grāvjiem. Tālr. 26458900.

SIA *Bērzi plus* (41202008941) piedāvā darbu hārvestera un forvardera **OPERATORIEM**. Veicam apmācību. Tālr. 26458900.

DARBS Vācijā gaļas kombinātā. Stundas likme 8,85 eiro, nodrošinām dzīvošanu Vācijā (66 eiro mēnesī). Sīkāka informācija pa tālr. 20227843 (SIA *Alma M*, 40003543608, lic. nr. 22/2017).

VĒLAS ĪRĒT

MĀJU vai pusbāju. Tālr. 27152111.

PATEICĪBA

Sakām sirsnīgu paldies ģimenes ārstei G.Zdanovskai un dakterei G.Cakulei par līdzjutību un atbalstu Jāņa dzīves pēdējos mēnešos. Paldies apbedīšanas birojam *Kalve* un izvadītājam par sirsnīgajiem atvadu vārdiem. Paldies Kazdangas ēdnīcai par bagātīgo bērnu mielastu. Vislielākais paldies visiem kaimiņiem par palīdzību un atbalstu bērnu sarīkošanā un visiem, kuri bija kopā ar mums, izvadot **JĀNI GOTFRIDSONU** mūžībā.

LĪDZJŪTĪBAS

Jēzus saka: „Es esmu augšāmcelsšanās un dzīvība; kas Man tic, dzīvos, arī ja tas mirs, un ikviens, kas dzīvo un tic Man, nemirs nemūžam.”

Izsakām vissirsnīgāko līdzjutību Ritai, mūsu **MIRDZU PRŪSI** mūžības ceļos pavadot.

Rendas draudze

*Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc tevis sauks.*

/J.Silazars./

Jūtam līdzī Ritai, mūsu pavadot.

Vija, Ilze, Ludvigs

*Tai tālajā plāvā, kur atmiņas zied,
Tur mani jūs vienmēr satiksiet.*

/I.Rudene./

Esam kopā ar Andri, zaudējot tēvu.

Vija, Ilze, Ludvigs

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

MEŽA ĪPAŠNIEK, ZVANI UN PĀRLIECINIES!
Latvijas mežsaimniecības uzņēmums SIA **VERTEX**
pērk meža īpašumus, cirsmas un
augošus kokus par visaugstākajām cenām.
Cenas līdz pat 15 000 EUR/ha.
Izgatavojam meža inventarizācijas lietu, cirsmu skices, palīdzam sakārtot visu veidu dokumentāciju. Garantējam profesionālu un godīgu attieksmi. Samaksa līguma slēgšanas brīdī. Zvaniet pa tālr. 28368838, 26129919, rakstiet: info@lmu.lv!

KURZEMNIEKU novembrim
var abonēt vēl šodien
• internetā,
• www.abone.pasts.lv
(ietaupot 71 centu),
• pasta nodaļās,
• pie pastniekiem,
• redakcijā
(ietaupot 71 centu).

ORIENTĒŠANĀS SPORTS**Kontropunktus meklē Struņķukrogā**

Kuldīgas novada atklātais čempionāts un Gaida Šūpulnieka piemiņas sacensības orientēšanās sportā, pateicoties viesiem no Lietuvas, otro gadu ir starptautiskas, un šoreiz tās pulcināja rekordlielu dalībnieku skaitu – 115.

Saulainajā 21. oktobrī sacensības notika līdz šim šajā sporta veidā neizmantotajā Struņķukroga apkārtnē. 12 dažādās vecuma un dzimuma grupās sportisti sacentās par čempionāta medaļām un Kuldīgas tūrisma un orientēšanās kluba *Taka* biedru sarūpētajām balvām. Dalībnieku pulks plašs: kuldīdznieki, viesi, tostarp vairākus gadus uzticīgi sacensību dalībnieki, pieredzējuši sportisti un iesācēji. Savukārt bērni un jaunieši uz starta stājās līdzās vecmeistariem, un tas pierāda to, ka orientēšanās ir sports visiem.

Virsvadība jau ierasti *Takas* prezidenta rokās – Jānis Pētersons plānoja distances, izlika kontrolpunktus, viņš ir arī jaunās kartes autors. Galvenā tiesneša lomā Pēteris Īvāns. Lielākos un mazākos darbos iesaistījās arī citi kluba biedri.

Kuldīgas novada čempionu tituli sadalīti 12 vecuma grupās, savukārt V50 grupā notika cīņa arī par G.Šūpulnieka piemiņas balvu, ko līdzīgi kā pagājušajā gadā ieguva Kuldīgas kluba *Taka* pārstāvis Jānis Virbulis.

REZULTĀTI

- S11** 1. Auguste Zīle (*Saldus*), 2. Emīlija Pētersone (*Taka*), 3. Elizabete Vilciņa (*Kāpa*),
V11 1. Larss Anders Luiks (*Kāpa*), 2. Hermanis Valtass (*Saldus*), 3. Eimants Deņisovs (*Klaipēda*).
S14 1. Eidvīle Tevelīte (*Klaipēda*), 2. Rugile Deņisovaite (*Klaipēda*), 3. Amanda Valtasa (*Saldus*).
V14 1. Emīls Lecinskis (*Kāpa*), 2. Ralfs Bethers (*DR-Krasts*), 3. Ojārs Ikers (*Saldus*).
S18 1. Eva Sintija Pētersone (*Taka*), 2. Kristīne Čakle (*Ziemeļkurzeme*).
V18 1. Mārcis Meiers (*Ziemeļkurzeme*), 2. Klāvs Bethers (*DR-Krasts*).
S 1. Līga Smilgaine (*Saldus*), 2. Janeta Turka (*Taka*), 3. Māra Vilciņa (*Kāpa*).
V 1. Andris Mireckis (*Ziemeļkurzeme*), 2. Juris Karlons (*Silva*), 3. Kārlis Vilciņš (*Kāpa*).
S50 1. Silvija Penkule (*Saldus*), 2. Inese Midrijāne (*Taka*), 3. Mudīte Šteina (*Saldus*).
V50 1. Jānis Virbulis (*Taka*), 2. Harijs Lācars (*Silva*), 3. Ivars Plankais (*Saldus*).
S65 1. Māra Plaude (*DR-Krasts*), 2. Ilga Elksnīte (*Sprīdītis*), 3. Māra Bolšteina (*Alnis*).
V65 1. Helmutis Lukačovs (*Silva*), 2. Arvīds Teteris (*Taka*), 3. Miervaldis Bušs (*Alnis*).

Cīņa par čempionu tituliem abās visspēcīgākajās grupās bija sīva, jo šogad sacentās dalībnieku rekordskaits. Sieviešu grupā no 21 sportistes nepārspēta palika Līga Smilgaine no kluba *Saldus*. Vīriešiem 29 dalībnieku konkurencē, nestartējot pagājušā gada čempionam un spēcīgākajam kuldīdzniekam Kristapam Bērziņam, uzvara Andrim Mireckim no kluba *Ziemeļkurzeme*.

Par sāncensību liecināja arī rezultātu blīvums. Sievietēm visas trīs ātrākās finišēja nepilnas minūtes laikā: 2. vietu izcīnīja *Takas* pārstāve Janeta Turka, uzvarētājam piekāpjoties vien 14 sekundes, 3. vietā 53 sekundes aiz čempiones ierindojās Rīgas kluba *Kāpa* pārstāve Māra Vilciņa. Līdzās pjedestālam – viena no pagājušā gada 3. vietas ieguvējām Odeta Turka un vicečempione Līga Virbule, bet sešnieku noslēdza Anna Abersone.

Wīriešu grupā, no uzvarētāja atpaliekot 26 sekundes, 2. vietā kluba *Silva* pārstāvis Juris Karlons, trešais – Kārlis Vilciņš no *Kāpas*. Līdzās pjedestālam – Kristaps Ansons no Alsungas, Andris Leja no *Ziemeļkurzemes* un sestajā vietā labākais no vietējiem – *Takas* sportists Ingus Pētersons.

Kā atzina vairāki dalībnieki, šī svētdiena ar saulaino laiku, skaisto mežu, interesantajām distancēm un jauko atmosfēru bijis labs sezonas noslēgums. Organizatoriem par to liels prieks, un klubs *Taka* saka paldies gan saviem biedriem, dalībniekiem un draugiem, gan sporta skolai un novada domei par atbalstu.

Janeta Turka

VĀRDADIENAS

No 29. oktobra līdz 4. novembrim
 29. Laimonis (1183), Elvijs (798), Elva (116), Elvis (1162), Laimis (32)
 30. Nadīna (204), Ulla (109), Adīna (23)
 31. Valts (518), Rinalds (1494), Rinalda (33)
 1. Ikars (60)
 2. Vivita (371), Dzīle (1), Viva (9)
 3. Ērika (2298), Dagnija (1308)
 4. Atis (1584), Otomārs (36), Oto (201)
 Populārākie: Ērika un Atis.

Dod stingrību un mērķtiecību

Dagnija Vite, veikala Triko īpašniece Kuldīgā:
 – Mammai ļoti patīk Dagnijas Dreikas dzeja, un tādēļ viņa man deva tādu vārdu. Man ir divņumāsa Inguna, bet, kāpēc viņai tāds vārds, neesmu prasījusi. Manējais ir rets, un tas man patīk. Zinu, ka Kuldīgā ir vēl pāris Dagniju, bet tuvāk nevienam nepazīstu. Kad māsa bija maza, sauca mani par Dagīnu, jo nevarēja pareizi izrunāt. Citi sauc par Dagnīti vai Dadzīti, bet parasti tomēr vārdā. Man šķiet, ka šis vārds ir stiprs: dod gan fizisku, gan morālu stingrību un mērķtiecību, lai vienmēr ietu uz iecerēto un to sasniegtu. Vārdadienā svinības parasti ir plašākas nekā dzimšanas dienā, jo nāk ciemos visi, kas grib. Tad ir pilna māja viesiem un rozēm – tās man ļoti patīk.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 29. OKTOBRĪ

Dienas garums – 9 st. 20 min.
 Saule lec 7.27, riet 16.47.

Naktī 0°...+1°

Z
 R ← A
 D
 3-4 m/s

Dienā +3°...+4°

Z
 R ← A
 D
 4-6 m/s

RĪT, 30. OKTOBRĪ

Dienas garums – 9 st. 16 min.
 Saule lec 7.29, riet 16.45.

Naktī +2°...+3°

Z
 R ← A
 D
 6-7 m/s

Dienā +6°...+8°

Z
 R ← A
 D
 6-7 m/s

VALMIERAS DRĀMAS TEĀTRA IZRĀDE
“LŪCIS”
 7. novembrī plkst. 19.00
 t/n JŪRAS VĀRTI, Ventspilī

Ar t/n "Jūras vārti" DRAUGA KARTI atlaide 5%!

DĀRZA BRĪNUMI

Vai rekordisti?

Vijas Ventnieces dārzā izauguši divi milzu burkāni (kopā sver 1,74 kg) un interesants burkāna veidojums, kā arī divi milzu sīpoli – 580 gramu.

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

178. kāрта

Baroka laika itāliešu gleznotājs (1665–1747). Iestājies pret akadēmisko tradīciju un specializējies žanra glezniecībā. Tiek uzskatīts par vienu no izcilākajiem baroka glezniecības pārstāvjiem. Viņa darbos liela nozīme ir gaismas lietojumam. 15–18 gadu vecumā piedāvāts darbs Romā, taču viņš atteicies. 1681. gadā Karlo Činjāni uzaicinājis viņu pievienoties *Accademia del Nudo* apgūt zīmēšanu, un mākslinieks tur darbojies līdz pat 1686. gadam. Par gleznotājiem kļuvuši arī divi viņa dēli: Antonio un Luidži.

Atbildes gaidām līdz 31. oktobra 11.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

177. kārtas atbilde: Leons Baksts (Istajā vārdā Ļevis Rozenbergs). Angļa kostīms no *La Boutique Fantastique*, 1917.
 Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Indra Ābelīte, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis.

RITENBRAUKŠANA

Kluba čempionātā – 60 dalībnieku

Kuldīgas ritenbraukšanas kluba *Goldingen Cycling Club* rīkotajās atklātajās velokrosa sacīkstēs Mežvaldē kuplā skaitā pulcējās dažāda vecuma sportisti arī no citām pilsētām: Ventspils, Liepājas, Talsiem, Dobeles, Ķekavas u.c.

Kuldīdznieki trijniekā:
 2006.–2008. g. dzim. 1. Uvis Zvirbulis;
 2004.–2005. g. dzim. 1. Rihards Reinfelds, 2. Gusts Lapiņš, 3. Toms Vazdiķis;
 2002.–2003. g. dzim. 3. Kaspars Ilšjāns;
 1984.–1999. g. dzim. 1. Dzintars Ausmanis;
 1964.–1973. g. dzim. (grupā *Masters 2*) 3. Jānis Ausmanis.

Antra Grīnberga

ASTROLOGISKĀ PROGNOZE

/30. oktobris – 5. novembris/

Jolanta Hercenberga, astroloģe

Auniem, kuri sevi pierādījuši kā izcilus darbiniekus, pa karjeras kāpnēm jāraušas līdz atbildīgam postenim. Uz jaunām iespējām jāraugās nopietni.

Vēršiem nauda vairošies, drīz tie labsajūtā gaviļēs par drošības izjūtu, ko sniedz materiālās vērtības. Kā ar garīgo stabilitāti? Varbūt kādām bailēm jāieskatās acīs un tās jāatlaiz?

Dvīņi būs noskaņoti kareivīgi, modinās apslēptos sapņus un no dzīves prasīs to, kas pienākas. Jādomā, ka izdosies.

Vēžos mājā vēlme pēc pārmaiņām. Dzīvesvietā viņi var pārvietot mēbeles un pārkrāsot sienas, darbā bikstīt un uz varoņdarbiem mudināt kolēģus.

Lauvām jābūt gatavām izrādīt sapratni tiem, kuri meklēs uzticības personu. Ar darba slodzi nevajadzētu pārspīlēt, jo organisms var būt piekusis.

Jaunavas spēš pārliecināt par savu taisnību un ikvienu pierunāt gandrīz uz jebko. Ja tās būs patiesi ieinteresētas, viss notiks tām vēlamajā veidā.

Svāriem bērni var pakutināt nervus un aizņemt vairāk laika, nekā domāts. Biznesa plānā var nākties ko pamainīt, tādēļ acis jātur vaļā.

Skorpioniem attiecībās ar radiem var būt jāpārvar šķēršļu josla un jālavās kā pa mīnu lauku, nezinot, kur un kad sprāgs. Tikai mieru! Taisnības var būt arī divas un vairākas.

Strēlniekiem derēs viss, kas paplašina redzesloku un pilnveido intelektu: ceļošana, diskusijas, krustvārdu mīklas vai

līdzdalība sabiedriskos notikumos.

Mežāžiem mīlas lietas var būt diezgan sarežģītas. Ne tāpēc, ka mīļotais rīkosies pretēji gaidām, bet tāpēc, ka Mežāzis pats būs stiķu un niķu pilns.

Ūdensvīri dosies pretī mērķim, daudz nelauzot galvu, ko domā citi un kā tas ietekmē viņu intereses. Ja ir kāds neizpildīts solījums, par to tiks atgādināts.

Zivīm izdevīgs brīdis uzlabot labklājību, kā arī laiku, naudu un enerģiju ieguldīt paliekošās iecerēs. Noskaņojums uzlabosies atbilstoši maciņa tuklumam.

Čika laiks:

28.X 6.37 – 29.X 1.27,
 31.X 4.31 – 4.42,
 2.XI 6.32 – 7.48,
 4.XI 9.26 – 11.01.

GRIBU ZINĀT

Par elektrisko plīti un trauku mašīnu

Vai kāds meistars var salabot elektriskās plīti cepeskrāni un trauku mašīnu, kurai, visticamāk, saplīsis sūknis?

Līdz Ziemassvētkiem elektroierīces remontē meistars Šafgats Seifullīns. Pēc tam viņš dosies atvaļinājumā. Meistars aizbrauks pie klienta uz mājām. Tālr. 26402340.

Diena UN MEKLĒ
LATVIJAS LEPNUMU 2018!
 AIZPILDIET PIETEIKUMA ANKETU PORTĀLOS:
 WWW.DIENA.LV VAI WWW.SKATIES.LV
 VAI SŪTIET VĒSTULES:
 LATVIJAS LEPNUMS, ANDREJOSTAS IELA 23, RĪGA, LV-1045,
 LATVIJASLEPNUMS@DIENASMEDIJI.LV

AICINA
 Kurzemnieks